VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL SUDBURY 1

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 66 — Vol. L vuosikerta | Sudbury, Ont. | Lauantai, kesäk. 4 p. 1966 — Saturday, June 4, 1966

Trujillon mies on johtoasemassa

Amerikkalaismielinen Balaguer johtaa keskeneräisten vaalitulostietojen perusteella Dominikaanisessa tasavallassa

Santo Domingo. — Vaalitulosten keskeneräisen laskun perusteella ilmoitettiin torstai-iltana, että konservatiivisen Reformipuolueen ehdokas, amerikkalaismielinen Joaquin Balaguer johtaa melkoisella etumatkalla Dominikaanisen tasavallan presidenttivaaleissa.

Samaan aikaan tiedoitettiin, että "vasemmistolaiseksi" sanottu, mutta tosiasiassa liberaalista suuntaa edustavat Dominikaanisen tasavallan vallankumouspuolueen ehdokas, entinen presidentti Juan Bosch on sanonut, että hän ei tunnusta vaalihäviötä ennen kuin on kaikki äänet loppuun laskettu.

Verisenä diktaattorina tunnetun Rafael Trujillon "lempipoika" Balaguer oli torstai iltaan lasketuksi saatujen äänten perusteella saanut noin 120,000 äänen etumatkan, eli 383,074 ääntä Boschin 261,945 ääntä vastaan. Kolmantena ehdokkaana ollut Rafael F. Bonnelly oli kaukana kahden ensinmainitun jälessä.

Julkaistujen vaalitietojen mukaan Bosch johtaa kaupunkipaikoista annettujen äänien ja Balaguer maaseudulta saatujen äänien perusteella.

Jos amerikkalaismielinen Balaguer voittaa vaaleissa, mitkä pidetään asiallisesti puhuen Yhdysvaltain miehityksen alaisuudessa, sitä tullaan epäilemättä mainostamaan "oikeutuksena" sille kun Yhdysvallat lähetti asevoimiaan estääkseen Dominikaanisessa tasavallassa onnistumisen partaalla olleen vallankumouksen toteutumisen.

Balaguer oli pitkän aikaa läheisissä yhteyksissä diktaattori Trujilloon, joka salamurhattiin viitisen vuotta sitten. Trujillon kuoleman jälkeen Balaguer oli muodollisesti, mutta ei asiallisesti valtioneuvoston päämiehenä, kunnes militaristit suorittivat vallankaappauksen.

Jos Balaguer tulee nyt valituksi, kuten tähän mennessä saadut vaalitiedot vihjaavat, se tarkoittaa monen huomioitsijan mielestä Trujillon komennon uutta tulemista.

Juan Bosch valittiin Dominikaanisen tasavallan ensimmäisissä demokraattisissa vaaleissa maan presidentiksi v. 1962, mutta armeija suoritti jo seuraavana vuonna vallankaappauksen ja Bosch joutui maanpakolaisuuteen. Nyt käydyn vaalikampanjan aikana Bosch oli Santo Domingossa, mutta terroristien uhatessa hänen henkeään, Bosch joutui oman puolueensa suositusten ja vaatimusten mukaan käymään "vaalitaistelunsa" kotiarestia muistuttavassa olosuhteessa, eli kokonaan asunnossaan pysyen.

Alustavat tiedot viittaavat siihen, että tri Bosch ei saanut odotetun suurta etumakaa edes Sano Domingossa, puolueensa voimakeskuksessa. Hän voitti siellä kilpailijainsa mutta sai kuitenkin pienemmän enemmistön kuin vuonna 1962 suoritetuissa vaaleissa.

Suomalaisten nälkälakko Ruskin vierailua vastaan

Helsinki. — Ulkoministeri Dean Rusk saapui Washingtonista Helsinkiin tiistaina kaksipäiväiselle viralliselle vierailulle.

Suomalaiset "tervehtivät" häntä järjestämällä rauhallisen mielenosoituksen Vietnamin sodan lopettamista vaatien. Noin kaksikymmentä mielenosoittajaa ilmoitti aloittavansa nälkälakon, mikä kestää niin kauan kuin mr. Rusk on Suomessa.

Diplomaateille laajemmat oikeudet NL:ssa

Moskova. — Neuvostoliitossa olevat ulkomaiset diplomaatit ovat saaneet aikaisempaa laajemmat erioikeudet, ja diplomaattinen koskemattomuus taataan myös konsulaattien henkilökunnalle.

Neuvostoliiton korkeimman neuvoston puhemiehistö on antanut uuden asetuksen, joka korvaa vuonna 1927 hyväksytyn lain diplomaattien oikeudellisesta asemasta. Erioikeudet ja koskemattomuus koskevat nyt diplomaattien ohella suurlähetystöjen ja konsulaattien ulkomaisia virkailijoita, tosin eräin varauksin. Uusi asetus luo entistä paremmat edellytykset kansainvälisten konferenssien ja neuvottelujen pitämiselle Neuvostoliitossa sekä paremmat toimintamahdollisuudet niille kansainvälisille järjestöille, joiden päämaja on Neuvostoliitossa.

Yhdysvallat kokeilee salaista asetta Vietnamin sodassa

Ko. pommin olemus on vielä salaisuuden peitossa mutta "tulokset" ovat "hyviä" – USA

Saigon. — Yhdysvaltalaiset käyttivät tiistaina ja keskiviikkona kahdenlaisia uusia aseita uudessa ilmapommitushyökkäyssarjassa, mikä alkoi viikon alussa.

Saatujen tietojen mukaan Yhdysvaltalaiset lentäjät olivat kokeilleet ensimmäisen kerran suuren ilmahyökkäyksen yhteydessä tiistaina "uudenmallisia välineitä". Tämä tapahtui Vietnamin sodan raskaimman yhden ilmapommituksen yhteydessä. Hyökkäykseen ilmoitetaan osallistuneen 150 lentokonetta. Pommituksen kohteena oli varikko- ja varastokompleksiksi sanottu Yen Bay noin 80 mailia Hanoista luoteeseen.

Yhdysvaltain ilmavoimien puhemies kieltäytyi selittämästä, minkälainen tämä "salainen ase" on, mutta hän korosti, että sen osumistarkkuus ja hävitysvoima on suuri. Yhdysvaltain ilmavoimien puhemiehen selityksen mukaan tiistaisen suurpommituksen yhteydessä kokeiltujen salaisten aseiden avulla tuhottiin 30:sta ilmatorjuntapatterista 25. Ilmahyökkäyksen avulla sanotaan tuhotun kompleksin 120:sta rakennuksesta 71. Lisäksi 44 rakennusta vaurioitui, sanoivat amerikkalaispiirit.

Yhdysvaltalaisten myönnytyksen mukaan tämän ilmahyökkäyksen aikana ammuttiin ilmatorjuntatykkien avulla alas 3 yhdysvaltalaista suihkukoneilla varustettua lentokonetta. Amerikkalaisten omien tietojen mukaan USA on menettänyt kaikkiaan 251 lentokonetta helmikuun 7 päivästä 1965 lukien, jolloin jenkit aloittivat Pohjois-Vietnamin pommituksen. Yksi tiistaina alas ammutuista yhdysvaltalaisista lentäjistä on saatu pelastetuksi, sanottiin amerikkalaispiireistä.

Laivastolle valmistettu uusi ase on paljon parempi versio Bullpupnimisestä raketista mikä voidaan ampua ilmasta maahan. Niitä kuljettaneiden lentäjien kerrotaan sanoneen, että Bullpup-raketit voidaan ohjata maaliin asti tutkalaitteiden avulla.

Ääntä nopeammin vanhemman Bullpupin luotettavaisuuden väitetään olevan 90-prosenttisen.

Yhdysvaltalaiset lentokoneet suorittivat tiistaina 81 lentohyökkäystä joista ilmavoimien koneet 38 ja laivaston lentokoneet 43. Maanantaina suorittivat jenkit 83 lentohyökkäystä.

Koira raateli tytön kuoliaaksi

Dunrobie, Ont. — Viime maanantaina täällä haudattiin eräs 20-kuukauden ikäinen tyttö, jota perheen koira oli lauantaina raadellut niin, että tyttö kuoli.

Mr. ja mrs. William Monaghanin tytär Angela oli leikkinyt 8-vuotiaan sisarensa Lindan ja 3-vuotiaan veljensä Billin kanssa santakasassa kotinsa puutarhassa kun perheen kullanvärinen pitkäkarvainen lintukoira (retriever) kävi hänen kimppuunsa.

Linda juoksi sisään kertomaan äidille, joka kantoi loukkaantuneen lapsen 500 jaardin päässä olevaan naapuriin

"Hän juoksi koko matkan lasta kantaen, koska heillä ei ole puhelinta", sanoi naapuri mrs. J. A. Clarke.

Torboltonin kunnan poliisipäällikkö William Griese sanoi, että koira pidetään karanteenissa 14 vuorokautta, jotta nähtäisiin onko siinä vesikauhu.

Dunrobin on noin 15 mailia länteen Ottawasta.

USAn kuulasku oli huomattava teko sanovat neuvostotiedemiehet

Myrskyjen meren seutu on kuussa melko tasaista ja ihmislaskulle sopiva – USA

Moskova. — Uutistoimisto TASS sanoi torstaina, että yhdysvaltalaisen Surveyor 1. pehmeä kuulasku on saanut hyvän tunnustuksen Neuvostoliiton tiedemiehiltä.

Samalla kertaa TASS palautti lukijainsa mieleen, että tätä yhdysvaltalaissaavutusta edelsi neuvostoliittolaisen Luna IX pehmeä lasku Kuun pinnalle neljä kuukautta sitten.

Neuvostoliittolaisen kuuaseman takaisin maahan lähettämät valokuvat ja tiedot "auttoivat amerikkalaisia pikemmin voittamaan tehtävään yhtyvät vaikeudet", sanottiin TASSin uutistiedossa.

"Surveyorin onnistuminen on tärkeä osa Yhdysvaltain avaruusohjelmassa ja Neuvostoliiton tiedemiehet antavat sille suuren arvon", sanoi TASSin kommentaattori Aleksandr Romanov.

Hallituksen äänenkannattaja Izvestija julkaisi torstaina etusivullaan lyhyen selostuksen Surveyorin kuulaskusta. Toisella sivulla se julkaisi yksityiskohtaisen selostuksen Surveyorin lennosta ja tehtävistä sanoen, että Surveyorin lähettämät valokuvat ovat laadultaan hyviä. Izvestija julkaisi myös Surveyorin valokuvan.

Pasadena. — Kuun pinnalle torstaiaamuna pehmeän laskun suorittanut yhdysvaltalainen Surveyor 1 lähettää päivittäin satoja valokuvia maahan kunnes kuun yöpakkanen "tapaa" sen.

Tämä kolmijalkainen laite on kojeineen todistanut jo, että ainakin Myrskyjen meren seutu on "maastonsa" (kuustonsa) puolesta turvallinen laskupaikka ihmiselle.

Surveyor laski 8 mailin tuntinopeudella Kuun pinnalle torstaiaamuna kello 2.17. Ensimmäiseksi työkseen se lähetti maahan kuvia itsestään. Kuvat totesivat, ettei Surveyoriin ollut tullut mitään vioittumaa. Sen jälkeen saatiin torstaina 144 kuvaa, joista suurin osa hyvälaatuisia.

Näiden kuvien sanotaan näyttävän hyvin yksityiskohtaisesti tasaisen mukulakivimäisen pinnan noin mailin etäisyyteen, noin 10 jalkaa leveän kraaterin ja painuman, jonka Surveyorin yksi jalka oli tehnyt Kuun pintaan. Tämä "painuma" on korkeintaan 2 tuumaa syvä Joidenkin kuukivien koko on läpimitaltaan tuumaa pienempi.

Tämä onnistunut lasku Kuun pinnalle antoi pitkän sysäyksen eteenpäin Yhdysvaltain Apollo-nimiselle Kuun tutkimusohjelmalle.

Kuun pinnalle laskenut Surveyor on 620 paunan painoinen. Se lensi kaikkiaan 250,000 mailia ja suoritti tämän matkan 63 tunnissa. Lasku tapahtui tarkasti etukäteen laskettuna hetkenä.

Quebecin poliisilakko välttyi viime hetkessä

Maakuntapoliisit voittivat kollektiivisen työehtosopimusoikeuden, jäsenverojen perimisavun ja muitakin etuisuuksia

Quebec. — Varhain torstaiaamuna tehtiin sopimus, mikä vältti samana päivänä alkavaksi suunnitellun maakuntapoliisien lakon, tiedoitti Quebec Police Associationin puhemies torstaina. Hän sanoi, että yhdistyksen perusvaatimuksiin on suostuttu.

Hallituksen edustajat ovat suostuneet tunnustamaan mainitun yhdistyksen maakuntapoliisien kollektiiviseksi edustajaksi ja myös siihen, että poliisien palkoista pidätetään yhdistyksen jäsenmaksut vapaaehtoisuuden pohjalla.

Sopimuksen sanamuodon mukaan 2,300 maakuntapoliisin todelliseksi edustajaksi tunnustettu yhdistys tulee neuvottelemaan hallituksen puolesta toimivan henkilöiden kanssa.

Yhdistyksen pääneuvottelija Robert Burns sanoo, että nyt on valmisteilla jäsenistön nimiluettelo, mikä osoittaa, että yhdistyksessä on tällä kertaa 1,800—2,000 jäsentä.

Sopimuksen mukaan muodostetaan erikoinen komitea, mihin tulee yhtä monta yhdistyksen ja hallituksen nimittämää jäsentä, ja tämä komitea käsittelee sellaiset kysymykset kuin työviikon pituus, palkat, lomat jne.

Tämän komitean ehdotukset esitetään maakunnan kuvernöörille tai oikeusministerille.

Yhdestä seikasta eivät neuvottelijat päässeet yhteisymmärrykseen. Hallituksen edustajat pyysivät, että aliupseeripoliisien, jotka nyt kuuluvat yhdistykseen, tulisi yhtyä eri järjestöön. Yhdistystä edustaneet lakimiehet eivät sitä hyväksyneet.

Tiistai-iltana alkaneiden neuvottelujen päättymisvaiheessa torstaiaamuna neuvottelijat sanoivat, että he tutkivat tätä asiaa tulevan viikon alussa.

Hallitus suostui siihen, että jäsenmaksuistaan rahoitettavalle yhdistykselle myönnetään oikeus jäsenverojen vapaaehtoisesti perimisestä poliisien palkasta. Toisin sanoen, hallitus perii poliisien palkoista yhdistyksen jäsenmaksut.

Hallitus suostui myös ehdotuksen vetoomuslautakunnasta kurinpidollisia kysymyksiä käsittelemään. Yhdistyksen tulee ilmoittaa hallitukselle, minkälaisia toimenpiteitä se pitää välttämättöminä "maakuntapoliisien perusoikeuksien turvaamiseksi" kurinpitotoimenpiteiden yhteydessä.

Mainittu yhdistys päätti viime sunnuntaina, että maakuntapoliisit aloittavat lakon torstaina, ellei sen vaatimuksiin suostuta.

Moskovasta protesti 'vinosuuntauksesta'

Lontoo. — Moskova on esittänyt protestin Canadan Neuvostoliitto-vastaisen kampanjasta ja provokatoorisista toimenpiteistä Neuvostoliiton suurlähetystöä vastaan.

Lontoossa vastaanotetun Moskovan radiotiedotuksen mukaan asian johdosta on annettu Neuvostoliiton ulkoministeriön lausunto Canadan suurlähetystön edustajalle.

Radiotiedonannon mukaan Canadan hallitus syytetään siitä, että se ole ryhtynyt toimenpiteisiin viimeaikoina kiihtyneen kömpelön Neuvostoliitto-vastaisen kampanjan lopettamiseksi, vaan on asiallisesti puhuen lietsonut niitä tekaistuilla raporteilla niinsanotuista Neuvostoliiton vakoiluista.

Neuvostoliiton hallitus toivoo, että Canadan hallitus ryhtyy asianmukaisiin toimenpiteisiin estääkseen Neuvostoliitto-vastaiset provokatiot ja takaa normaaliset työolosuhteet Neuvostoliiton suurlähetystölle.

Joidenkin huomioitsijain mielestä Neuvostoliiton protestissa voidaan viitata sekä Spencerin että Munsingerin juttuihin.

George Victor Spencerin juttua tutkinut kuninkaallinen komissio julkaisi toukokuussa "raportin", jonka mukaan mr. Spencer oli ennen kuolemaansa sanonut RCMP:lle, että hän oli ottanut Neuvostoliiton lähetystöä varten valokuvia hautapatsaista ja yhdysvaltalaisten rajanylitysmenetelmistä.

Gerda Munsingerin jutun yhteydessä, mihin liittyy eräs entinen canadalaisministeri, on väitetty, että Gerda Munsingerilla oli joitakin yhteyksiä Montrealissa olleen Neuvostoliiton kauppavaltuuskunnan kanssa, minkä olemassaolosta Moskova ei ole tietoinen ja että ennen Canadaan tuloaan Gerda Munsinger oli Neuvostoliiton vakoilijana Euroopassa.

Starfighter putosi taas

Bonn. — Länsi-Saksan ilmavoimat menetti jälleen viime perjantaina yhden Starfighter F104 B-hävittäjän, joka syöksyi maahan Munsterin lähistöllä Westfalenissa. Lentäjän ilmoitetaan saaneen heti surmansa.

10. toukokuuta syöksyi kaksi länsisaksalaista Starfighter-hävittäjää mereen Saksan rannikon edustalla.

Kuohunta jatkuu yhä Etelä-Vietnamissa

Kenraal Ky on luvannut siviileille enemmän sananvaltaa, mutta se ei tyydytä budhalaisia

Saigon. — Vaikka kenraali Ky on joutunut lupaamaan, että siviileille annetaan "äänioikeus" kenraalien sotilasjuntassa, niin se ei ilmeisestikään tyydyttänyt budhalaisia ja muita etelävietnamilaisia, koska mielenosoitukset ja yleinen kuohunta jatkui edelleen keskiviikkona.

Budhalaisten johtama mielenosoitus poltti Saigonissa keskiviikkoiltana paperista tehdyn USAn presidentti Johnsonin kuvan. Huen kaupungissa tehtiin Yhdysvaltain konsulaattivirastossa ilkitöitä kaupunkilaisten protestoidessa Yhdysvaltain tukeaa Saigonin sotilasjunttaa vastaan.

Saigon tiedoittaa keskiviikkona hyväksyneensä sen, että siviileille annetaan sananvaltaa kenraalien sotilasjuntassa.

Kenraali Nguyen Cao Kyn johtaman sotilasjuntan kanssa sovitteluun pyrkivän budhalaisliikkeen ryhmän edustajat sanoivat sotilasjuntan suostuneen, että laajennettava kansallinen johtajakomitea voi äänestää siitä, kenestä tulee valtion päämies, ja antaa oikeuden määritellä, kenestä tulee pääministeri.

Sotilasjuntan antamassa virallisessa kommunikeassa, missä ilmoitetaan että kenraalien komiteaan (junttaan) voi tulla myös 10 siviiliä, ei mainita mitään siitä, että tämä kenraalien ja siviilien komitea voisi päättää, kenestä tulee valtion päämies tai pääministeri.

Päinvastoin on selitetty, että kenraalit haluavat pitää kontrollioikeuden siitä, ketä ovat ne 10 siviiliä, jotka kenraalijuntan yhteyteen liitetään.

Juntan laajentaminen kymmenellä siviilillä pitäisi tapahtua kesäkuun 6 päivänä. N.s. neuvoa-antava komitea perustetaan kesäkuun 9 pnä.

Eräs budhalaismunkki uhkasi, että jos tilanne ei parane, hän tulee polttamaan itsensä kuoliaaksi. Sama munkki sanoi 20 munkin ja nunnan olevan valmiina suorittamaan samanlaisen itsemurhauhrin.

Huen kaupungissa, missä opiskelijat tekivät ilkivaltaa ja polttivat USAn konsulinviraston, poltettiin myös Saigonin sotilasjunttaa tukevan pormestarin sekä maakunnan apulaispäällikön asunnot.

Illan tullen budhalaisopiskelijat jakoivat tiistaina aseita siviileille ja erään amerikkalaisvirkailijan kerrotaan sanoneen että "kukaan ei kontrolloi kaupunkia".

Saigonissa marssi 5,000 osanottajaa Yhdistyneen budhalaisjohdon järjestämässä mielenosoituksessa kantaen palamaan sytytettyä presidentti Johnsonin paperikuvaa.

Mobutu hirtätti 4 vastustajaansa yleisellä paikalla

Leopoldville. — Yli 80,000 henkilöä seurasi äänettömänä sitä kun neljä entistä hallitusministeriä hirtettiin Leopoldvillen pääaukiolle syytettynä, että he olivat vehkeilleet hallituksen kukistamiseksi.

Entinen pääministeri, 40-vuotias Evariste Kimba hirtettiin ensimmäiseksi. Hän seisoi pystyssä, musta liina kasvoilla ja kädet sidottuna taakse.

Toiset, 45-vuotias Alexandre Mahamba, entinen maiden ministeri; 46-vuotias senaattori Emmanuel Bamba entinen finanssiministeri ja Jerome Anany hirtettiin kukin 20 minuutin väliajan jälkeen.

Kaikki tuomitut kävelivät rauhallisesti mestauspaikalle. Heillä kaikilla oli samanlaiset siniset paidat. He eivät puhuneet mitään ja käsityksenä oli, että heillä oli mustan liinan peittämät "suukapulat". Paikalla oli neljä torvensoittajaa, jotka soittivat kullekin tuomitulle "Last Post'in" ennen kuin lava pudotettiin heidän jalkojensa alta.

Äänettömästi teloitusta seuranneessa ihmisjoukossa oli paljon naisia ja lapsiakin, mutta monet

(Jatkuu sivulla 4)

VIIME TIEDOT

Cape Kennedy. — Torstai-iltana tiedoitettiin, että kahdesti aikaisemmin peruutettu Gemini IX lento suoritetaan perjantaina. Teknikot saivat torstaina korjatuksi sähkövian, mikä esti keskiviikkona toistamiseen everstiluutnantti Thomas Staffordin ja Eugene Cernanin avaruuslennon. Heidän tavoitteenaan on yhteydenotto avaruudessa jo olevan "maalisatelliitin" kanssa ja Cernanin 2½ tuntia kestävä avaruuskävely.

Saigon. — Budhalaisliikkeen "maltillisen siiven" johtajat sanoivat torstaina, että budhalaiskirkko keskeyttää hetkellisesti kampanjansa sotilasjunttaa vastaan antaakseen kenraali Nguyen Cao Kyn hallitukselle tilaisuuden toteuttaa keskiviikkona tehdyn kompromissisopimuksen (jonka mukaan sotilasjunttaan liitetään 10 siviiliä ja muodostetaan erikoinen neuvonantokomitea).

Ottawa. — Työministeri George McIlraith tiedoitti torstaina, että kansallisen puolustuslaitoksen päämajaksi rakennetaan Ottawaan uusi kolmitorninen rakennus, jonka hinta voi olla $100,000,000. Rakennuksen korkein osa eli torni on 450 jalkaa, jotavastoin pääkaupungin nykyisen korkeimman rakennuksen, Peace Towerin, korkeus on vain 291 jalkaa. Tähän päätorniin tulee kaikkiaan 38 kerrosta. Puolustuslaitoksen päämaja rakennetaan entiselle slummialueelle. Rakennus varaa toimipaikat 8000:lle henkilölle.

$500 MILOONAA NATOn YLLÄPITOON RANSKASSA

Ulkoministeri Martin sanoo olevansa huolissaan siitä, että Ranska omaksuu itsenäisen asenteen

Ottawa. — Canada on kuluttanut yli $500,000,000 tukiasemien ylläpitämiseksi Ranskassa sen jälkeen kun NATO perustettiin 1949, sanoi apulaispuolustusministeri Leo Cadieux kirjoitetussa vastineessa alahuoneen istunnossa keskiviikkona.

Barry Matherille (NDP New Westminister) antamassaan vastauksessa apulaispuolustusministeri sanoo, että mainitusta summasta on käytetty $19,954,000 Marvillessa, Groztenquinissa ja Matzwassa olevien Canadan ilmavoimien pysyviin välineisiin. Henkilökunnan ja operaatioiden arvioidaan tulleen maksamaan $482,000,000.

Grostenquinin lentoasema suljettiin 1964 ja Ranska on ilmoittanut, että toiset ko. lentotukiasemat on suljettava huhtikuun 1 päivään mennessä 1967.

Canadan ulkoministeri Paul Martin selitti keskiviikkona hallituksen asennetta ensi viikolla Brysselissä kokoontuvan NATO-liiton neuvoston kokousasioihin nähden seuraavasti:

NATO:n sosiaallista rakennetta on virtaviivaistutettava sen jälkeen kun Ranska eroaa yhteispäällystön alaisuudesta;

Pyrittävä säilyttämään liiton poliittinen yhtenäisyys vetämällä Ranska läheisesti mukaan vaikka sotilaallisessa tilanteessa onkin tapahtunut muutos;

Etsittävä keinoa suhteiden jatkuvalle lämpeämiselle idän ja lännen välillä.

Hän tunnusti olevana huolissaan siitä, että Ranskan presidentti Charles de Gaulle, joka vierailee pian Moskovassa, voi tehdä poliittisia järjestelyjä, mitkä saattavat olla ristiriidassa NATO:n kollektiivisten ohjelmien kanssa.

Kysyttäessä mitä seikkaa hän korostaa puhuttaessa länsimaiden pyrkimyksistä lähestyä venäjää ja muita sosialistisia maita, Martin sanoi vaikeuksien nousevan tässä yhteydessä siitä kun presidentti de Gaulle menee Moskovaan aikana, jolloin pitäisi tehdä tärkeitä ratkaisuja NATO:n rakenteesta.

"On luonnollista kun kysytään, mikä on hänen vierailunsa tarkoitus," sanoi mr. Martin sanomalehtien edustajille. "Tehdäänkö siellä järjestelyjä,jotka eivät sovi yhteen NATO:n kollektiivisten tavoitteiden kanssa."

Hän jätti vaikutelman, että seattuaan NATO-liiton sotilaallisen puolen, de Gaulle voi myös omaksua itsenäisen poliittisen linjan keskustellessaan Neuvostoliiton edustajain kanssa.

Ulkoministeriön muut virkailijat sanoivat myöhemmin, ettei mr. Martinin tarkoituksena ollut esittää epäilyjä de Gaullesta.

MORAALI ON "PEYTON PLACEA" ALEMMALLA?

Toronto. — Anglikaanikirkon eräs nuori pastori arvosteli Toronton ja Canadan muiden kaupunkien "moraalia" sanoen, että "Peyton Placessa" (televisionäytelmässä, missä erään pikkupaikkakunnan asukkailla on suhteita miltei kaikkien kanssa — V) on elämä kuin nunnaluostarissa siihen (canadalaiskaupunkien moraaliin) verraten.

Torontossa sijaitsevan St. James Church kirkon pastori M. F. Patterson esitti tämän käsityskannan puhuessaan Toronton hiippakunnan synodin 114:sta istunnossa.

Hän sanoi tietävänsä äskettäisen tapauksen missä nuorten anglikaanien yhdistykseen — Anglican Young People's Associationiin — kuuluvan kahdeksan tytön täytyi mennä avioliittoon sen vuoksi kun he olivat raskaudentilassa. Kokouksen jälkeen hän kieltäytyi sanomasta muuta kuin sen, että ko. seurakunta on Torontossa.

Hän määritteli "hölynpölyksi" television välittämät käsitteet asiasta, ja esitti siitä esimerkkinä viime sunnuntaisen CBC:n "Youth in Seach of Morality" (Nuoriso moraalia eli siveysoppia etsimässä) ohjelman.

Hän sanoi olevansa tyrmistynyt siitä kun papiksi vihityllä miehellä on otsaa sanoa, mitä hän siinä ohjelmassa sanoi.

Mainitussa ohjelmassa kysyttiin papilta, jonka nimeä ei sanottu, mitä hän ajattelee seksistä ennen avioliittoa. "Minä ehkä sanoisin, että käyttäkää hyväksenne. En tiedä saisiko se Jumalan siunausta, mutta minulta se saisi."

"Se mies käyttää ilmeisesti Websterin sanakirjaa raamattunaan", sanoi pastori Patterson. Mr. Patterson sanoo työskennelleensä aikaisemmin eli ennen papiksi vihkimistä, televisio- ja radioalalla, missä hän väittää tavaneensa monta henkilöä, joiden oma moraali jättää melkoisesti toivomisen varaa. V. 1956, jolloin hänestä tuli pappi, mr. Patterson oli kuukauden Billy Grahamin mukana.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264.
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing Address: Box 69.
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $9.00, 6 kk. $4.75, 3 kk. 2.75 USA:ssa 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25 Suomessa: 1 vk. 10.50, 6 kk. 5.75

Vääriä "lääkkeitä"

Kuten tiedetään, erehdykset ovat inhimillisiä ja me kaikki teemme silloin tällöin erehdyksiä. Mutta jos esimerkiksi lääkäri erehtyy taudin laadun määrittelyssä, niin se voi olla kohtalokas virhe potilaalle. Sama pätee hallitusministerien kohdalta. Jos he pulmakysymyksiä tarkkaillessaan tekevät virhelaskelmia, niin silloin voidaan antaa syystä tai toisesta kuumetautia sairastavalle kansakunnalle "vääriä lääkkeitä", jotka eivät paranna, vaan pahentavat tautia.

Tällaiseen virhelaskentaan kompastui käsityksemme mukaan liittohallituksen työministeri John R. Nicholson, joka maassamme ilmeisesti kasvamassa olevan lakkoliikehtimisen vuoksi lähtee siitä kokonaan kestämättömältä pohjalta, että lakkojen aiheuttajana on muka jotkut "pahat" aikeet, joita on vastustettava lakivoimaisilla kurinpitotoimenpiteillä.

Tosiasia tietenkin on, että kaikkien lakkojen perustana on taloudelliset ja sosiaaliset pulmakysymykset. Työläiset yleensä lakkoutuvat vasta sitten kun ei enää muuta keinoa ole vallitsevien epäkohtien poistamiseksi.

Toisin sanoen, esimerkiksi meidän lehtemme Vapaus toivoo, ettei työläisten tarvitsisi koskaan mennä lakkoon. Mutta jos työläisillä ei ole mahdollisuutta saada valituksiaan huomioonotetuksi, niin heillä täytyy olla lakkoutumisoikeus "viimeisenä keinona" — ja että työläisten lakkoutumisoikeutta on puolustettava kuin silmäterää, sillä muussa tapauksessa koko ammattiyhdistysliike tulee kahlehdituksi.

* * *

Canadassa on lakkoliikehtiminen levinnyt erittäin voimakkaasti viimeksikuluneiten viikkojen ja kuukausien aikana. Quebecin satamatyöläiset ovat olleet jo kolmisen viikkoa lakkotaistelussa, British Columbiassa voi tulla muiden pienempien lakkojen lisäksi myös satamatyöläisten ja metsämiesten lakko, St. Lawrence vesitiellä työskentelevät keskustelevat lakkokysymyksestä ja Quebecin maakunnassa voi nousta tästä päivästä lukien maakuntapoliisien lakko maakuntahallitusta vastaan.

Numerollisesti puhuen Canadassa oli lakkojen vuoksi 66 työseisahdusta tammikuussa, 76 helmikuussa, 90 maaliskuussa ja 108 huhtikuussa. Kaiken kaikkiaan oli huhtikuussa lakkotaistelussa 50,838 työläistä joiden yhteenlaskettu työajan menetys oli 441,130 päivää.

Kaikkea tätä katsellessaan työministeri Nicholson sanoi maanantaisen sanomalehtihaastattelunsa yhteydessä, että liittohallitus harkitsee pakollisten sovinto-oikeuksien (arbitration) järjestämistä Länsi-Saksan ja Australian malliin niin, että lakkojen määrää voidaan vähentää.

Tämä on ehdottomasti väärää lääkettä, mikä käytännöllisesti katsoen riistäisi työläisiltä lakkoutumisoikeuden aikana, jolloin he tarvitsevat sitä lisääntyvässä määrässä. Tosiasia nimittäin on, että työläiset eivät lakkoudu "ilkeyksissään" tai joiden "agitaattorien kiihoituksesta", vaan käytännöllisten epäkohtien korjaamiseksi.

Esimerkiksi nyt voidaan sanoa, että verojen nousu kaikissa hallitusportaissa, sekä asuntojen autojen ja kaikenlaisten kulutustavarain hintojen kohoaminen pakottaa työläiset vaatimaan palkankorotuksia. Automatisointi uhkaa tuhansien työläisten toimeentulomahdollisuuksia ja se pakottaa työläiset toimimaan työpaikkojensa turvaamiseksi. Ja samalla kun suuryhtiöt ja upporikkaat yksilöt kahmivat vuosi vuodelta yhä suurempia voitto-osinkoja, kolmannes koko kansakunnasta on hallituksen omien tilastotietojen mukaan alituisessa köyhyydessä ja puutteessa.

Tämä on selvästi sellainen tilanne, että se vaatii toimenpiteitä valtiovallan toimesta. Mutta tilannetta ei paranneta, vaan pahennetaan sillä jos työtätekevien liikuntavapautta rajoitetaan edelleen.

* * *

Voidakseen korjata tätä tilannetta hallituselinten — niin liitto- kuin maakuntahallitustenkin — pitäisi ryhtyä määrätietoisesti toimimaan niiden olosuhteiden korjaamiseksi, jotka ajavat työtätekeviä lakkotaisteluun, vaikka he itse eivät sitä missään tapauksessa haluakaan.

Tässä yhteydessä on syytä kiinnittää huomiota siihen tosiasiaan, että mr. Nicholson oli kaikkea muuta vaan ei puolueeton, antaessaan maanantaina alahuoneen istunnolle raportin Quebecin satamatyöläisten lakkoasiassa.

Hänen kerrotaan korostaneen ko. työnantajapiirien suurta avokätisyyttä ja siten menetellessään tuominneen — asiaa niin suoraan sanomatta — työläisten "liialliset" vaatimukset.

Saatujen uutistietojen mukaan mr. Nicholson oli sanonut alahuoneen istunnossa, että laivanomistajain yhdistyksen tarjumasta "fantaastisesta palkankorotustarjouksesta huolimatta", satamatyöläisten lakosta käydyt neuvottelut ovat edelleen umpikujassa.

Merkillepantavaa tässä yhteydessä on se, että liittohallituksen työministeriön edustajat "sekaantuivat" vasta viime perjantaina ensimmäisen kerran tämän lakon sovitteluyrityksiin — vaikka lakko on ollut käynnissä jo kolme viikkoa — ja vaikka aina valppaan hallituksen velvollisuus olisi vaikuttaa etukäteen niin, että valitusten aiheet tulevat korjatuksi ennen lakon puhkeamista.

Mr. Nicholsonin taitaa olla vaikea käsittää sitä, mitä merkitsee työläisille esim. työmaaturvallisuus. Tästä johtunee, että hän esitti väheksyviä mielipiteitä Quebecin laivayhtiöiden yhdistyksen vaatimuksesta, että työjoukkueiden miesvoimamäärä on vähennettävä 18 miehestä kuuteentoista. Tarjottu "fantaastinen" palkankorotus olisi laivayhtiöt odottamaan työn tuottavaisuuden kohoamista sopimuskauden toisena vuonna selitti mr. Nicholson työnantajapiirien asenetta puolustellen.

Mutta taatakseen pysyvän leivän eli toimeentulon itselleen ja omaisilleen, työläisten on nykyoloissa huolehdittava myös siitä, että osa tekniikan kehityksen ja erikoisesti automatisoinnin aiheuttamista etuisuuksista tulee työtätekevien hyödyksi ja eduksi. Jos esim. automatisoinnin kaikki edut menisivät työnantajapiireille niin se tarkoittaisi sitä, että yhä suuremmat joukot joutuvat työttömien armeijaan joko väliaikaisesti tai pysyvästi.

Tuntematta Quebecin satamatyöläisten työolosuhteita yksityiskohtaisemmin, me uskomme kuitenkin vakaasti, että he eivät ole niin "järjettömiä" että jatkaisivat lakkoa siitä huolimatta, vaikka heille muka tarjotaan "fantaastisen" edullisia työolosuhteita. Palkkatarjouksen lisäksi nämä työläiset vaativat ilmeisesti joitakin muitakin tärkeitä etuisuuksia joissa ei ole välittömästi dollarin merkkiä.

WILSONIN VOIMANÄYTTELY MERIMIESTEN KANSSA

Sitä mukaa kuin englantilaisia laivoja saapuu maailman meriltä Englannin satamiin merimiesten lakko laajenee. Tilannetta on kärjistänyt hallituksen päätös poikkeustilatoimenpiteistä. Näistä tärkein on kuninkaallisen sotalaivaston käyttäminen lakon murtamiseen. Hallituksella on myös täydet valtuudet ryhtyä laajoihin säännöstelytoimenpiteisiin, jotka koskevat hintoja, elintarvikkeiden jakelua ym.

Mistä lakossa on oikein kysymys? Englantilaisten merimiesten viikkotyöaika on 56 tuntia merellä ja 40 tuntia satamissa ja peruskuukausipalkka viiden vuoden palvelusajan jälkeen 59 puntaa 7 shillingiä ja 6 pennyä. Työläiset vaativat 40 tunnin työviikon käyttöön ottamista myös nykyisillä palkoilla. Laivanvarustajat ovat tarjonneet lyhennettyä työviikkoa kolmen vuoden siirtymäajalla, mihin liittyisi myös palkannalennus. Merimiehet ovat torjuneet suoralta kädeltä laivanvarustajien tarjouksen ja vastaavasti laivanvarustajat merimiesten vaatimukset. Wilsonin työväenhallitus ei ole asettunut ainoastaan tukemaan laivanvarustajia, vaan on nyt merimiesten vaatimusten päävastustaja.

Wilsonin hallitus perustelee jyrkästi torjuvaa kantaansa sillä, että merimiesten vaatimusten hyväksyminen sekoittaisi hallituksen suunnitteleman tulonakopolitiikan, nostaisi nimenomaan viennin kustannuksia ja horjuttaisi punnan muutenkin heikkoa asemaa. Englannin kansallinen merimiesunioni perustelee vaatimuksiaan sillä, että merimiesten työviikko on luonnottoman pitkä ja epäedullinen verrattuna monien muiden suurten merenkulkumaiden vastaavaan tasoon ja olosuhteisiin. Sosiaaliset edut ovat heikommat. Tässä on vahvasti perää.

Kun englantilaisella merimiehellä on siis 56 tunnin työviikko merellä ja 40 tunnin satamassa sekä peruskuukausipalkka noin 60 puntaa, niin USAssa merimiesten työaika on 40 tuntia sekä merellä että satamassa ja kuukausiperuspalkka 144 puntaa, länsisaksalaisilla merimiehillä on työaika 44 tuntia ja peruspalkka 68.5 puntaa, ruotsalaisilla 45 tunnin työviikko merellä ja satamassa sekä 77 punnan kuukausipalkka, norjalaisilla 45 tunnin työviikko ja 56 punnan peruspalkka. Vertailun vuoksi mainittakoon vielä, että portugalilaisilla merimiehillä on 56 tunnin työviikko ja 23 punnan peruskuukausipalkka, japanilaisilla 48 tunnin työviikko ja 41 punnan peruskuukausipalkka ja kreikkalaisilla 48 tunnin työviikko ja 40 punnan peruskuukausipalkka.

Englannin merimiesunionin puheenjohtaja Hoggarth on maininnut sangen katkeransävyisessä puheessaan, että sodan aikana englantilaisilta merimiehiltä vaadittiin asian hyväksi suunnattomia uhrauksia ja niitä jouduttiin myös antamaan. Voitettu sota on jo yli 20 vuoden takana ja mitään parannuksia merimiesten työaikaan ei ole saatu. Nyt vaaditaan merimiehiltä edelleen uhrauksia ja jopa vastuuta punnan arvon säilyttämisestä. Merimiesten työtaistelulla on siis katkera ja pitkäaikainen tausta.

Tätä kirjoitettaessa englantilaisissa satamissa on jo lähes 600 englantilaista laivaa (Englannin koko kauppalaivasto käsittää 2,500 alusta) ja lakossa olevia merimiehiä on yli 15,000. Luvut kasvavat sitä mukaan kuin englantilaisia laivoja saapuu satamiin. Englannin merimiesunionissa on kaikkiaan 65,000 jäsentä. Mutta tämän lisäksi satamat täyttyvät valtavista vientitavaroiden pinoista ja samaan aikaan redeillä makaa laivoja täynnä elintärkeitä tuontitavaroita. Ulkomaalaiset alukset, jotka saapuvat ja lähtevät Englannin satamista, ovat lakon ulkopuolella. Mutta kun satamahinaajat ovat lakossa, ei näille laivoille löydy laituritilaa. Juuri ulkomaalaisten laivojen siirtämiseen Wilsonin hallitus suunnittelee sotalaivaston käyttöä. Toistaiseksi tähän ei ole vielä ryhdytty.

Englanti, jolle ulkomaankauppa ja merenkulku on kaiken elämisen ehto, menettää lakon johdosta joka päivä 12 miljoonaa puntaa. Tällaista Englanti ei voi kauan kestää. Tällöin on otettava huomioon myös lakon laajenemismahdollisuudet, joka koskisi ensi sijassa satamatyöläisiä ja kuljetustyöläisiä. Myös yleislakkoa on väläytetty. Vielä on huomioitava englantilaisten laivojen boikotin uhka ulkomailla, mikä varsinkin Suomessa ja Skandinavian maissa on viittä vaille toteutumista.

Neuvostopankit menestyvät Lontoossa

Lontoossa toimiva neuvostoliittolainen liike- ja kauppapankki Moscow Narodny Bank Ltd. menestyi liiketoimissaan viime vuonna erinomaisesti. Taseen loppusumma kasvoi edellisestä vuodesta 14% eli 233.1 miljoonaan puntaan. Pankki finansoi idän ja lännen välistä kauppaa 197.5 miljoonan punnan arvosta. Edellisenä vuonna tämän kaupan rahoituksen arvo oli 134.9 miljoonaa puntaa.

Moscow Narodny Bank, jonka osakekanta on Neuvostoliiton pankkien ja ulkomaankauppaelinten hallussa, on perustettu jo vuonna 1919, mutta vasta viime vuosina se on nopeasti kehittynyt suurpankiksi idän ja lännen välisen kaupan vilkastuessa.

. . . PARIISISSA

Neuvostoliiton pankkien ja ulkomaankauppaelinten omistuksessa oleva, Parisissa toimiva Banque Commerciale pour l'Europe du Nordin liiketoiminta oli viime vuonna menestyksellinen. Taseen loppusumma kasvoi edellisestä vuodesta 11% eli 3,119 miljoonaan frangiin.

Pankki ei rahoita ainoastaan Neuvostoliiton ja Ranskan välistä kauppaa, vaan myös kauppaa Neuvostoliiton ja muiden länsimaiden kanssa.

SEDltä avoin kirje L-Saksan sosdemeille

Itä-Berliini. — ItäSaksan hallitseva sosialistinen yhtenäisyydenpuolue (SED) vaati viime lauantaina Länsi-Saksan sosiaalidemokraattista oppositiopuoluetta suostumaan Saksan "aseistariisunnan ja rauhan" varmistamisesta käytäviin neuvotteluihin.

SED teki ehdotuksensa kolmannessa SDP:lle osoittamassaan avoimessa kirjeessä, joka julkaistiin puolueen äänenkannattajassa Neues Duetschlandissa. Lehti julkaisi samalla sosiaalidemokraattisen vastauksen kommunistien toiseen avoimeen kirjeeseen.

SDP oli vaalinut koko vastauksensa julkaisemista ehdoksi puolueiden välisille ensimmäiselle puhujainvaihdolle. Näitä neuvotteluja on tarkoitus järjestää heinäkuussa sekä Itä- että Länsi Saksassa.

Uudessa kirjeessään SED kehoitti sosiaalidemokraatteja luopumaan Länsi-Saksan hallituksen ulkopolitiikan kannattamisesta. Siinä sanottiin että hallitus yrittää perustaa Länsi-Saksaan diktatuurin ja valmistelee sotaa.

Nobel-ehdokas

Tukholma. — Arvovaltaiset ranskalaiset kulttuurihenkilöt ovat ehdottaneet, että ranskalainen pasifisti Louis Lacoin saisi vuoden 1966 Nobelin rauhanpalkinnon. Ruotsin työväen keskusjärjestöt ovat pyytäneet saada tukea ehdokkuutta. Järjestöt lausuvat samoin kuin rouva Albert Camusin johtama ranskalaisryhmä, että rauhan ja humanismin hyväksi tekemillään töillä Lacoin ansaitsee tällaisen kansainvälisen tunnustuksen

Miljardi L-markkaa USAn varannon tukemiseen

Länsi-Saksa asettaa 1 miljardi D-markkaa valuuttatilille USAssa. Tällä summalla Länsi-Saksa ostaa myöhemmin aseita USAsta, mutta tällä hetkellä valuuttamäärää käytetään välittömäsi USAn maksutaseen tukemiseen.

USAn maksutasetilanne on edelleen vaikeassa kriisissä, sillä USA on menettänyt kultaa jo kuluvan vuoden neljän ensimmäisen kuukauden alkana 200 miljoonaa dollaria ja kultareservit ovat pudonneet 13,534 miljoonaan dollariin eli alimmalle tasolle sitten vuoden 1938.

USAn ulkomaankauppaluvut osoittavat edelleen huolestuttavaa kehitystä. Kuluvan vuoden neljän ensimmäisen kuukauden aikana vienti nousi 7%, mutta tuonti kokonaista 14%. Vientiylijäämä supistuu jatkuvasti ja samanaikaisesti maksutaseen vajaus kasvaa.

Mitä pikemmin imperialistit hyökkäävät se on sitä parempi

Kiinan ulkoministerin hämmästyttävä lausunto

Moskova. — Kiinan ulkoministeri Tshen Ji on esittänyt uruguaylaiselle viikkolehdelle lausunnon, joka katsomusten hämmästyttävyydessä menee vielä pitemmälle kuin Kiinan johtajien tähänastiset lausunnot. Lausunto julkaistiin viime viikolla.

— Kiinaa odottaa imperialistinen hyökkäys. Mitä pikemmin se tulee, sen parempi, Tshen Ji sanoo.

Kiinalla on edessään kaksi vaaraa: atomisota lännen taholta, johon Neuvostoliittokin voi liittyä, ja revisionistinen poikkeama. Kiina ei pelkää ensimmäistä, mutta on huolestunut toisesta.

Revisionismia edustavat Jugoslavia ja Neuvostoliitto, joka elää suuren tragiikan kautta. Harold Wilson on lausunnossaan oikeassa, kun hän sanoo, että Kiina on ainoa maa, joka aiheuttaa levottomuuksia. Se on totta, mutta Kiina aiheuttaa niitä vain kapitalismia vastaan. On mahdollista, että yhä useammat maat katkaisevat suhteet Kiinaan, mutta meidän politiikkamme ei muutu, vaikka koko maapallo räjähtäisi. Jos me muutamme politiikkamme revisionistiseksi, niin kansamme hylkää meidät.

Jugoslavia oli ensimmäinen revisionistinen maa, Neuvostoliitto toinen ja Kuuba kolmas. Halutaan, että meistä tulisi neljäs revisionistinen valtio. Me emme koskaan tule liittymään rauhanomaisen rinnakkainolon, aggression ja imperialismin leiriin. Haluamme säilyttää järjestyksen rikkojien ja levottomuuksien aiheuttajien kunniallisen nimen.

On mahdollista, että jonakin päivänä taantumukselliset ja revisionistit hävittävät Pekingin pommeillaan. On mahdollista, että amerikkalaiset ja japanilaiset nousevat maihin voittaakseen meidät. Pentagonin kenraalit jo julistavat, että he haluavat hyökätä Kiinan atomivoima-asemia vastaan. Eskalaation viimeinen vaihe on Kiina. Kiinan johto on tutkinut tämän ohjelman. Olemme tulleet siihen tulokseen, että meidän on alistuttava tähän vaaraan. On mahdollista, että rannikkokaupunkimme tuhotaan. Laskelmiemme mukaan vaaditaan satoja miljoonia ihmisuhreja.

On mahdollista, että joudumme taistelemaan 30 vuotta. Jonakin päivänä venäläiset raketit voivat lentää Moskovasta Pekingiin. Peking on jo valittu hyökkäyskohteeksi. Meillä on Stalinin rohkeutta, joka salli saksalaisten tulla Moskovan lähelle Me emme voi peräytyä. Peräytyminen olisi antautumista.

Akateemiikko Wäinö Aaltonen

Helsinki. — Akateemikko kuvanveistäjä Wäinö Aaltonen kuoli pitkäaikaisen sairauden murtamana Helsingissä toisena helluntaipäivänä. Hän oli syntynyt 8. 3. 1894 Marttilassa.

Akateemikko Aaltonen oli maamme huomattavimpia taiteilijoita ja kansainvälisesti nimekkäin kuvanveistäjämme. Professorin arvon hän sai v. 1940, ja Suomen Akatemian jäseneksi hänet valittiin v 1948. Helsingin yliopiston kunniatohtoriksi hänet promovoitiin v. 1950.

Turun taideyhdistyksen piirustuskoulussa alkoi Aaltosen kehitys taiteilijaksi Victor Westerholmin johdolla. Maalaus ei kuitenkaan kauan tyydyttänyt häntä — voimakkaan plastillinen muodonnäkemys vaati jykevämpiä materiaaleja. Kuvanveistosta tuli hänen omin alansa, ja juuri siinä missä hän oli itseoppinut — oikeastaan hän oppi granjittitekniikan jo poikasena tavallisilta kivityöläisiltä — hän kehittyi mestariksi. Monista hänen töistään on tullut osa suomalaista taideaarteistoa, jonka koko kansa tuntee omakseen: mm. Aleksis Kiven patsas ja Paavo Nurmen juoksijapatsas Helsingissä, Tampereen Hämeensillan fikuuriveistokset ja eduskuntasalin istuntosalin veistokset, lukuisat sankaripatsaat ja merkkimiestemme kuvapatsaat ovat luoneet hänen maineensa suurena suomalaisena taiteilijana.

Jo Aaltosen ensimmäisissä töissä 1910-luvulla huomattiin valmiin ja lujatahtoisen persoonallisuuden jälki. Hänen graniittipoikansa valmistui 1920 ja innoitti useita muitakin veistäjiä lannistamaan tämän vahvan materiaalin taitcelle, mutta Aaltosen taide pysyi omalaatuisena, jäljittelemättömänä. Hänen tyylinsä perusnäkemys on naturalistinen, siinä on monumentaalista tehoa, naiskuvissa elegistä suloa ja miesfiguureissa jyhkeyttä — kaikki on muovailtu plastillisesti vapaalla mutta vakaalla kädellä

Aaltosen graniittiveisto soveltui erinomaisesti sankaripatsaihin, joista mainittakoon Savonlinnan (1921), Lahden Kuusankosken, Kauhajoen, Rovaniemen ja Lappeenrannan monumentit, sekä mm. presidentti Stahlbergin muistomonumentti (1959). Mutta hän osoitti taitonsa myös pronssin käsittelyssä, siitä ovat osoituksena Paavo Nurmen juoksijapatsas (1924) ja Aleksis Kiven vuonna 1936 valmistunut istuva hahmo Kansallisteatterin edustalla. Muotokuvista, joiden sarjan Aaltonen aloitti 1910, tuli myös yksi hänen taiteensa päähaaroista: mm. Maria Jotunin, Aarre Hellaakosken, Maila Talvion, Jean Sibeliuksen (1935) ja Ruotsin kruununprinsessan Louisan (1940), Otto Mannisen ja Väinö Linnan muotokuvat todistavat sekä pskologista että taiteellista tarkkanäköisyyttä. Monet niistä ovat marmoriin luotuja.

Sommittelu pysyi luonnonläheisenä, linja lujana ja pintakäsittely pehmeä ilmeisenä myös mitaleissa, hiekkakivi-, puu- ja majolikatöissä sekä reliefeissä, joista kuuluisimmaksi on kohonnut Helsingin yliopiston juhlasalia koristava vapauden jumalatar seppelöi nuoruuden.

Wäinö Aaltosen taide on tunnustettua myös kotimaan rajojen ulkopuolella, jossa hänet tunnetaan lukuisten näyttelyjen ansiosta sekä ulkomaille tehdyistä töistään, mm. Delawaren suomalaismuistomerkistä. Hänen teostensa tunnusmerkkeinä ovat ne ominaisuudet, jotka aina ovat tehneet taiteesta suurta — ne ovat sekä yksilöllisiä, kansallisia että yleisinhimillisiä

WÄINÖ ÄLLTONEN ELÄÄ KUOLEMANSA JÄLKEEN

Fil. tri Sakari Saarikiven lausunto Wäinö Aaltosen kuoleman johdosta:

Wäinö Aaltosen elämäntyö on vertaansa vailla Suomen taiteen tähänastisessa historiassa. Lähes puolen vuosisadan ajan hän oli kiistattomasti kuvanveistomme johtava hahmo ja esikuva monille nuoremmille veistäjille. Hän hallitsi tuotannossaan suvereenisti laajaa asteikkoa: pakotti kotimaan kovan kraniitin tottelemaan tai teilijan tahtoa, käytteli marmoria ja pronssia antiikin ja renessanssin mestarien tavoin ja todisti luovan lahjakkuutensa niin pienten mitalien tai muotokuvien kuin suurten figuuriveistosten tekijänä. Suomen kansa tuntee hänet ennen kaikkea monien jo kansallisomaisuudeksi muodostuneiden idea monumenttien mestarina. Aaltonen oli synnynnäinen klassikko, joka hallitsi veistoksellisen muodon jo ensimmäisistä teoksistaan lähtien ja joka tahtoi ja pysyti pukemaan veistoksen muotoon sekä häntä itseään että koko Suomen kansaa elähdyttäviä ideoita. Aaltosesta jos kenestä voi sanoa, että hän elää teoksissaan kuolemansakin jälkeen .

Taipeissa on "ankarat lait"

Taipei on Taiwanin saaren pääkaupunki. Taiwan tunnetaan täällä paremmin nimellä Formosa, vaikka amerikkalaiset luulevatkin saarta Kiinaksi. Ja niin luulevat myös eräät saarella asuvat kiinalaiset.

Tarkoituksena ei ole kuitenkaan tässä sekaantua maailman politiikan pulmiin ja kummallisuuksiin, vaan kertoa esimerkki, millä tavalla Taipeissa toisinaan jaetaan oikeutta.

Yang Yung-hung on Taipeissa asuva 21-vuotias nuorukainen. Äskettäin hän syyllistyi varkauteen ja joutui sen vuoksi oikeuden eteen. Ja vastassa hänellä oli kerrassaan ankara tuomari, sillä noin 3 markan varkaudesta hänet tuomittiin 14 vuodeksi vankeuteen. Syynä näin pitkää tuomioon ei varsinaisesti ollut varkaus, vaan se, että nuorukainen oli syyllistynyt varastamiseen viikolla, joka oli omistettu rikollisuuden vastustamiselle. Tämän seikan tuomari katsoi erittäin raskauttavaksi seikaksi ja niin nuorukainen saa nyt viettää 14 vuotta elämästään vankeudessa erehdyttyään varastamaan mainitun kolme markkaa.

PÄIVÄN PAKINA

VIELÄKIN SUOMEN HALLITUKSESTA

Ilmojen lämmettyä ja kesähelteiden saatua otteen "Pakkasherrasta", tulee toimitustyöläisten yhdeksi lisävaivaksi "lorvitauti".

Tuntuu kuin ajatus ei juoksisi klimpeissäkään ja kuin kirjoituskoneen näppäimet nuosisivat yksimielisesti pystyyn.

Sellaisessa tilanteessa — emmekä kiellä etteikö asiassa ole nyt perää — on viettelys suuri "toisen vasikalla kyntämiseen". Siitä on sivumennen sanoen kaksipuolinen hyöty — pakinapalstan täyttäjä saa lepohetken ja lukija paremman pakinan.

Niinpä käymmekin kaksin käsin kiinni pitkiin saksiin ja leikkaamme selostuksen, miten Suomen lehdistö reagoi uuden hallituksen syntymiseen:

Oikeistopiirien raivo neljän puolueen hallituksen muodostamisesta ja kansandemokraattien mukanaolosta hallituksessa ilmenee täydessä kukassaan kokoomuksen lehdistön palstoilta.

UUDESSA SUOMESSA artikkelipalstalla kirjoittava nimimerkki "Suomalainen" uhkailee uutta hallitusta kovalla oppositiolla, jonka kirjoittaja väittää ulottuvan jopa hallituspuolueiden sisällekin. Artikkeli sisältää samalla provokatoorisia vihjailuja hallituksen kokoonpanoon vaikuttaneista tekijöistä:

"Sosialidemokraattien puolueneuvoston ratkaisevassa kokouksessa puhemies Paasion tiedetään maininneen, ettei sosialidemokraattista vähemmistöhallitusta enää tässä vaiheessa ole mahdollista muodostaa. Samana päivänä kommunistien Kansan Uutiset oli riittävän selvästi antanut ymmärtää, että tuollainen hallitus joutuisi ulkopoliittiseen paitsioon. Palapelin kuviosta ei ole helppo erottaa, mikä siinä on kotitekoista ainesta, mikä taas ulkopuolisen käden kuvioon asettamaa."

KAUPPALEHTI toivoo ja ennustaa hallituksen pikaista kaatumista:

"Jo ennen sen nimittämistä ennusteltiin, että hallitus hajoaa omaan mahdottomuuteensa viimeistään ensi syksynä ainakin budjetin yhteydessä. Tämä hallitus on vain hätäpotku, jolla pinteestä päästään joksikin ajaksi, mutta samalla joudutaan uuteen pinteeseen."

AAMULEHTI asettaa hallituksen jäsenten kyvyn tehtäväänsä kyseenalaiseksi ja taittaa peistä jopa "naisministerin" puolesta! Ja sitten tavanmukainen uhkaus:

"Varmaa myös on, että kansalaiset seuraavaat tämän hallituksen edesottamisia poikkeuksellisen tarkoin, sillä vaalilupausten pikainen syönti ja kommunistien ottaminen hallitukseen herättävät kansalaisissa paljon suurempia epäilyksiä kuin mitä on näkynyt esim. sosialidemokraattien ja keskustapuolueen päättävien elinten äänestysnumeroista."

Hallituspuolueiden lehdistö toteaa uuden hallituksen edessä olevan vaikeudet ja mahdollisuudet selvitä niistä eduskunnan vahvan enemmistön ja jo vaaleissa saamansa laajan kannatuksen myötä.

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTI uumoilee — eikä syyttä — oikeiston ryhtyvän valmistelemaan kalikoita hallituksen tielle:

"Edessä on tehtäviä ja ratkaisuja, jotka laatunsa takia ja seuraamustensa vuoksi tulevat herättämään voimakkaita reaktioita, eikä vain omissa ryhmissä, sillä nyt jo voidaan nähdä, että oppositio jolla on käytettävissään vaikutusvaltainen lehdistö, tulee kyllä pitämään huolen siitä, että hallituksen tekojen ja päätösten kielteiset puolet eivät jää pimentoon. Surkuhupaista tässä on se, että nyt alkavat ilmeisesti esiintyä suurina neuvonantajina ja tilannemestareina ne, jotka itse eivät hallituksessa istuessaan ole kyenneet asioita korjaamaan, vaan päinvastoin saattamaan ne vieläpä aikaisempaa kehnompaan kuntoon."

PÄIVÄN SANOMAT toteaa "myytin särkyneen" tarkoittaen tällä äärivasemmiston hallitukseen pääsyä:

"Uuden hallituksen pohja on varsin laaja, sillä on takanaan melkoinen parlamentaarinen tuki. Toisaalta on oppositioon jääneillä porvarillisilla puolueilla nyt oivallinen mahdollisuus antaa näytteitä lojaalista oppositiosta, jota lääkettä ne itse useaan otteeseen tarjosivat vasemmistolle porvarillisten hallitusten kausina."

SUOMENMAA selvittelee artikkelissaan käsitettä "kansanrintamahallitus" todeten samalla, että ei ole ollut mitään syytä syrjiä äärivasemmistoa:

"Nyt syntynyttä hallitusta on kutsuttu n.s. kansanrintamahallitukseksi. Näinkin sitä voidaan tietysti nimittää. Tästä sanonnasta saatetaan kuitenkin tehdä helposti virheellisiä johtopäätöksiä, varsinkin siellä missä maamme olosuhteita ei riittävästi tunneta. Tapahtunut hallitusratkaisu ei ole minkään kansainvälisen esikuvan mukainen. Kysymys on suomalaisesta ratkaisusta, jossa on pyritty saamaan hallitusyhteistyöhön mahdollisimman laajaa parlamentaarista enemmistöä edustavat ryhmät. Äärivasemmistoa ei tässä yhteistyössä ole tahdottu diskriminoida. Siihen ei ole aihetta."

HÄMEEN YHTEISTYÖ toivottaa menestystä maan 50. hallitukselle ja toteaa lähes parikymmentä vuotta kestäneen kansandemokraattien epäkansanvaltaisen syrjinnän nyt päättyneeksi hallituksen ollessa kysymyksessä:

"Kokoomus, joka nyt aivan oikeutetusti jätettiin hallituksen ulkopuolelle, yritti loppuun asti estää kommunistien ja kansandemokraattien mukaantulon hallitukseen. Ilmeisesti se käytti tässä kaikki mahdolliset keinot hyväkseen, mutta kaikesta painostuksesta huolimatta terve järki muissa puolueissa vei voiton."

Turhaa on kaiketi mitään Eskon puumerkkiä ylläesitettyjen johdosta kriivata? — Känsäkoura.

Urheilua

Korkeatasoista ja kaunista nähtävää

Jyväskylä. — Voimistelullisesti korkeatasoista ja kaunista nähtävää tarjottiin yleisölle sunnuntai-iltana JKKn juhlasalissa järjestetyssä liikuntanäytöksessä, joka avasi liittopäivien juhlasarjan. Illassa esiintyivät TULn parhaat naisjoukkueet sekä tshekkoslovakialainen taidevoimisteluryhmä, jonka loisteliaat ohjelmanumerot huipensivat muutenkin erinomaisen illan erittäin nautittavaksi kokonaisuudeksi.

Avauksen suorittivat Jyväskylän nuoriso-orkesteri ja TUL:n naissihteeri Anita Mauno. Ohjelmanumerot seurasivat toisiaan nopeassa tempossa ja niistä sai erinomaisen kuvan TULn naisvoimistelun tämän hetkisestä tasosta. Porin Työväen Naisvoimistelijat olivat mukana pariin otteeseen esittäen alussa Elli Särkän "Juhlavasti" ja sitten Eevi Kaasisen ohjelman "Meri", jolla porilaiset aikanaan voittivat B-mestaruuden. Turun Pyrkivä esitteli näppärästi sommitellun tyttöjen hyppynaruohjelman, jossa oli osattu käyttää erinomaisesti hyväksi hyppynarun tarjoamia mahdollisuuksia, laatijana ja ohjaajana Terttu Ahonen. Pyrkivän toinenkin esitys, Kerttu Kallion Poloneesi oli tyylikäs esitys.

JYVÄSKYLÄ VALLOITTI

Elli Särkän Jyväskylän Työväen Naisvoimistelijoille laatimat ja ohjaamat kaksi esitystä valloittivat yleisön ja toinen niistä, "Tilkkuvakka kertoo", oli esitettävä uudestaan. Siinä oli leikillisessä muodossa saatu lauluohjelmista esiin erinomaisia oivalluksia ja ideoita, jotka Jyväskylän naisryhmä erinomaisesti eläytyen esitti. Toinen, "Idean palautuminen", oli myös tanssillinen, sisältörikas ja suggestiivinen. Siinä oli toisilleen vastakkaisia ja tyylilajeiltaan erilaisia aineksia, joiden sopivaisuudesta ohjelman piiriin voidaan keskustella, mutta jotka kuitenkin tehosivat yleisöön.

VAUHDIKKAITA TANSSEJA

Useilla ryhmillä oli ohjelmassaan myös tansseja. Turun Kisa-Toverit esitti Marita Suojasen kokoaman suomalaisen kansantanhusikermän, Helsingin Jyry toi näyttämölle Lea Virmasen ohjaaman Romanialaisen tanssin, joka erikoisuudellaan, värikkyydellään ja vauhdikkaalla esityksellään sai runsaat suosionosoitukset. Turun Kisa-Tovereilla oli myös Venäläinen tanssi, joka vaati esittäjiltään, etenkin miehiltä, jo melkoisia fyysisiä ponnistuksia. Canadalainen vieras Dolores Niskanen esitti yksin eksoottisen itä-intialaisen tanssin.

VÄLINEITTEN KANSSA JA ILMAN

Helsinkiläiset Jyry ja Kotkat toivat myös osansa illan voimistelullisuuteen antiin. Kotkat esitti Eevi Kaasisen välinesarjan, jossa nähtiin paljon tyylikästä esitystä ja Jyryn naiset voimistelivat sekä välinein että ilman Rauni Koskisen laatimin ohjelmin. Kotkilla oli lisäksi hupaisa ja veikeä pienten tyttöjen Nokipoika-sarja.

TSHEKKILÄINEN HUIPPU

Voimistelullisesti huippuluokkaa olivat ilman tshekkoslovakialaiset vieraat, jotka esiintyivät sekä ryhmä- että soolonumeroin. Suorastaan uskomattomia taidonnäytteitä olivat maailmanmestaritar Hana Michetovan vannenumero ja hyppynaruohjelma, mutta muut eivät jääneet paljon hänestä jälkeen. Vieraat suorittivat runsaasti erilaisia välineitä, Hana Bogusovskan ja Irina Hladovan pallo-ohjelmat olivat todella kaunista katseltavaa, samoin Marta Cihakovan nauhaesitys ja erikoisuudessaan mielenkiintoinen oli myös Irina Langovan huiviohjelma. Taidevoimistelun MM-kisojen hopeatyttö Hana Bogusovska esitti myös vapaan liikesarjan, joka osoitti erittäin sielukasta eläytymistä ja teknisesti hiottua taitoa. Tshekkoslovakialaisen ryhmän esitys ohjelman päätteeksi muodosti erinomaisen oppitunnin asiantuntevalle yleisöjoukolle tämän hetken naisten taidevoimistelusta. Valitettavasti osa yleisöstä joutui juhlasalin osoittauduttua liian pieneksi kääntymään ovelta takaisin.

Jyrgen Haase teki huippuajan 28.12,6

Berliini. — Kaikkien aikojen kolmanneksi parhaan tuloksen ja uuden Saksan ennätyksen 10,000 m jouksussa saavutti viikko sitten torstaina Leipzigissä Jürgen Haase. Tulos 28.12,6 alittaa 24 4 sekunnilla Hans Grodotzkin nimissä olleen entisen ennätyksen, joka oli juostu 1960 Roomassa.

Haase teki ennätyksen käytännöllisesti katsoen ilman vetoapua, sillä jo kuudennella kierroksella hän jätti muut kilpailijat kauas taakseen, puolimatkan väliaika oli 14.06. Leipzigista kotoisin olevan 21-vuotiaan Jürgen Haasen tähän asti paras tulos peninkulmalla oli 29.04,4. Toiseksi Leipzigin ennätysjuoksussa sijoittui Paul Krebs ajalla 29.29,2.

* * *

Jürgen Haase on iältään vasta 21-vuotias ja kotoisin Leipzigista. Häntä on ehditty pitää kotimaassaan suurena tulevaisuuden toivona eikä suotta. Kevään avauskilpailuissa Gerassa hän jo saavutti kympillä ajan 29.11,2 huonoista sääoloista huolimatta. Haase kilpailee melko harvoin, ja hänen tähtäimessään ovat tänä vuonna lähinnä maaottelut ja ennen kaikkea EM-kilpailut. Vuonna 1964 hän ilmestyi tilastoihin juostuaan 5000 metriä ajassa 14.08,8, jolla oli sadas maailmassa. Viime vuonna hän juoksi 5000 metriä ajassa 13.49,6 ollen tilastoissa 30:s ja hänen 10000 metrin aikansa 29.04.4 taas oikeutti 25. tilalle. Pojalla on siis ollut kova kiire huipulle, josta hän nyt näyttää vallanneen paikan vakuuttavalla tavalla.

Baran 3.43,7 Lontoossa

Lontoo. — Ison-Britannian yleisurheilukilpailut (British Games) alkoivat viime lauantaina Lontoossa avoimina kansainvälisinä kilpailuina.

TULOKSIA

800 m: 1): John Boulter Britannia 1.47,9, 2) Graeme Grant, sama, 1.48 2, 3 Herbert Missalla L-Saksa, 1.48,8, 4) Imre Nagy Unkari 1.49,6 5) John Goodwin Britannia 1.50,2, 6) Maurice Lurot, Ranska 1.50,8.

1500 m: 1) Witold Baran, Puola 3.43,7, 2) Derek Graham Britannia 3.44,6, 3) Siegfried Hermann, I-Saksa 3.45,5, 4) Helge Franke L-Saksa 3.46,5 5) Lajos Mecser Unkari 3.46,7, 6) Werner Girke L-Saksa 3.47,3.

200 m: 1) Adrian Metcalfe, Britannia 21,4 2) Stanislaw Gredinzinski Puola 21,8, 3) Reinermann L-Saksa 21,8, 4) Johen Both I-Saksa 22,0.

B-erä: 1) Paul Geenvay, Ranska 21,6, 2) Harold Eggers L-Saksa 21,8 3) Wieslaw Maniak Puola 21,9 4) Istvan Gyulai Unkari 21,9, 5) Wolfgang Ziegler L-Saksa 22 2.

Lujaa menoa

Mynster. — Länsi-Saksan vuoden paras aika 800 metrillä juostiin Mynsterissä viime viikolla, jolloin Länsi-Saksan mestari Franz Josef Kemper sai ajan 1.47,8. Toinen oli Europanmestari Manfred Matuschewski Itä-Saksasta ajalla 1.47,9 ja kolmas Länsi-Saksan Dieter Bogatzki ajalla 1.48,1.

1,500 metrillä voitti länsisaksalainen Harald Norpoth ajalla 3.41,2 ja toinen oli itäsaksalainen maailmanennätysmies Jyrgen May ajalla 3.41,1.

MUISTOJEN KUKKIA
edesmenneen rakkaan mieheni, isäni ja isoisäni
Lauri Mäkelän
MUISTOLLE
Kuoli kesäkuun 1 päivänä 1965.
Rakkaudella muistaen,
Lyyli (Hormisto) Mäkelä
Mary-Anne, Tom ja Denise
Toronto Ontario

Kauneimmat
MUISTOJEN KUKAT
edesmenneen ystävämme
Uuno Virtavan
(St. Catharines, Ont.)
MUISTOLLE
Martha ja Jack Tuovinen
Martha ja John Saloranta
Kerttu Laakso
Sylvi, Lauri ja Henry Kataja
Aili ja Ensio Eneberg
TORONTO ONTARIO

Värikäs ja kaunis oli pääjuhla Jyväskylässä

Jyväskylä. — (Erkki Antikainen — KU) — TUL:n Naisten Liittopäivät huipentuivat toisena helluntaipäivänä värikkääseen marssiin halki keväisen kaupungin ja Harjun urheilukentällä pidettyyn sykähdyttävään pääjuhlaan. Juhlapäivän aamuna heitti aurinko pilviverhon syrjään, ja aurinkoinen päivä muodosti edellisen päivän sateelle ja kylmälle symbolisenkin vastakohdan. Olihan naisten liittopäivilläkin sama pyrkimys: ylöspäin korkeammalle aurinkoon.

Jyväskylän Urheilupuiston tuntumasta alkaneen juhlamarssin airueeksi oli valittu tunnettu jyväskyläläinen voimistelijaneitonen Ritva Särkkä. Hänen jäljessään seurasivat nakavassa tuulessa hulmuten siniristilippu, Canadan ja Tshekkoslovakian liput, TUL:n piirijärjestöjen liput ja sitten kokonainen meri mukana olevien seurojen punaisia lippuja. Niiden takana marssivat eri-ikäisten tullittarien ryhdikkäät ja värikkäät rivistöt. Naiset sinisissä ja valkoisissa, pikkutytöt keltaisissa ja ikinuoret vihreissä asuissaan. Kansallispukuisten nuorten rivistöt antoivat myös oman lisänsä tälle todelliselle värien sinfonialle.

Sykähdyttävän kaunis ja värikäs marssi päättyi Harjun urheilukentän vihreälle nurmimatolle, jonne marssijoista ja punaisista lipuista muodostui näkymä, joka varmaan säilyy kauan kaikki katsomopaikat täyttäneen yleisöjoukon mielessä. Kutsuvierasyleisön joukossa nähtiin mm. sosiaaliministeri Matti Koivunen, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Eino Palander, kaupunginjohtaja Veli Järvinen sekä TUL:n puheenjohtajisto kokonaisuudessaan.

Pääjuhlan avauksen suoritti liittopäivien järjestelytoimikunnan puheenjohtaja Rauha Seppänen ja hänen jälkeensä esitti Jyväskylän kaupungin tervehdyksen kaupunginjohtaja Veli Järvinen. Hän ilmaisi mielihyvänsä sen johdosta, että Jyväskylä oli valittu näin merkittävän tapahtuman kohteeksi, ja lausui Jyväskylän tehneen parhaansa saattaakseen kaupungin juhla-asuun liittopäivien ajaksi. Hän toivoi myös menestystä TUL:n naisten tulevalle toiminnalle.

Juhlan ohjelman aloittivat kirkkaankeltaisiin mekkoihin pukeutuneet pikkutytöt, jotka kirmaisivat vihreälle nurmikentälle kuin keltasirkkuparvi. Ja "keltasirkuiksi" heitä yleisön keskuudessa nimitettiinkin. Heidän veikeät ja vapaat liikesarjansa, jotka olivat Vappu Mäkelän laatimat ja ohjaamat, valloittivat yleisön sydänsopukoita myöten. Jatkossa seurasivat ikinuoret, jotka veivät oman ohjelmansa yhtä suurella antaumuksella.

Isot tytöt oranssinkeltaisine asuineen ja vauhdikkaine liikesarjoineen osoittivat jo välähdyksen TUL:n naisvoimistelun laajuudesta ja tasosta. Heidän esittämänsä vauhdikas liikesarja oli Helvi Oittisen laatima ja Helvi Puukon ohjaama. Samaa vauhdikkuutta mutta vielä suurempaa määrätietoisuutta edustivat sinivalkoisissa puvuissa esiintyneet naiset, jotka esittivät Piri Salon laatiman ja ohjaaman liikesarjan.

Juhlan huippukohtiin kuului Tshekkoslovakian voimistelujoukkueen ja sen jäsenten yksityiset suoritukset, samat, jotka ovat tuoneet heille jo maailmanmestaruuksiakin. Esitykset olivat parasta modernia naisvoimistelua maailmassa tällä hetkellä ylisanoja esittämättä. Juhlan "puolivälin ohjelmaan kuului myös satalukuisen tanhuujajoukon värikäs esitys, jonka ohjauksesta — siitäkin — oli vastannut Helvi Puukko.

Huippuhienon pääjuhlan kohokohdaksi muodostui valkoisiin ja sinisiin pukeutuneiden valiovoimistelijain esitys, joka oli Elli Särkän suunnittelema. Liikesarjojen rytmillisyys ja sinivalkoisten pukujen muodostaman värisommitelmat huipentuivat vihreälle nurmimatolle muodostuneeseen sinivalkoiseen Suomen lippuun.

TUL:n kolmansien liittopäivien päätössanat lausui naistoimikunnan puheenjohtaja Terttu Honkasalo, joka totesi, että Jyväskylässä TUL:n merkeissä eletyt päivät jäävät mieliin pitkäksi aikaa.

* * * * * *

Kansainvälinen osanotto Turun Rauha-66 juhliin

Turku. — Ensimmäisenä helluntaipäivänä aloitti istuntonsa Turun suomalaisessa työväenopistossa nourisofoorum, jossa käsiteltiin aihetta Suomen rauhanpolitiikan aktivoiminen.

Sunnnuntaina pidetyn suuren teachin keskustelun jälkeen, jossa alustivat prof. Göran von Bonsdorff, tri Vilho Koiranen ja maist. Pentti Halme, käsiteltiin teemaa viidessä työryhmässä perusteellisemmin.

Foorumin järjestäjät ja sen osanottajat edustivat laajempaa poliittista kenttää kuin ehkä koskaan aikaisemmin. Yli sadan osallistujan joukossa oli virallisia edustajia kansallisten ylioppilaiden, sosialististen opiskelijain, sosialidemokraattisen nuorison, Suomen demokraattisen nuorisoliiton, opiskelevien keskustanuorten, sadankomitean ja monien osakuntien ja ammattijärjestöjen lähettäminä. Kansainvälistä väriä antoi tilaisuudelle nelisenkymmentä kampanjen mot atomvapenin Ruotsista saapunutta nuorta edustajaa. Vaikka osanottajien laajalti eroavat poliittiset mielipiteet tulivat selvästi esiin nuorisofoorumin työskentelyssä, sujui yhteistyö erittäin hyvin ja keskustelu oli hedelmällistä ja tuloksia tuottavaa. Kaikki julkilausumat hyväksyttiin yksimielisest:

SUOMEN RAUHANPUOLUSTAJAT R.Y.:n VUOSIKOKOUS

Aamupäivällä piti Suomen Rauhanpuolustajat r.y. vuosikokouksensa. Turun suomalaisessa työväenopistossa. Kokouksen avauksen suoritti järjestön puheenjohtaja, maisteri Veikko Svinhufvud tarkastellen puheenvuorossaan laajalti maailman tilanteen muuttumista ja kehittymistä sekä sen heijastumista rauhanpuolustajien työstä. Hän piti erityisen huolestuttavana Vietnamin tilannetta ja totesi lisäksi jännityksen kiristyneen myös Kuubassa ja eräissä muissa osissa maapalloamme. Tämä pakottaa rauhanpuolustajat tehostamaan toimintaansa rauhan turvaamiseksi.

Tämän jälkeen maisteri Mirjam Vire-Tuominen esitti kokoukselle laajan tilannekatsauksen, jossa hän korosti, että tällä hetkellä ei voi olla muuta niin tärkeää kysymystä kuin Vietnamin ongelma. Tilanne Vietnamissa on sellainen, että se saattaa johtaa laajempaankin maailmanpaloon. Maisteri Vire-Tuominen kiinnitti huomiota myös Pohjolan rauhaan, mm. ydinaseettomaan vöyhykkeeseen ja Suomen ja Norjna rauhan lujittamista tarkoittaviin järjestelyihin presidentti Kekkosen esittämällä tavalla.

Kokous valitsi Suomen Rauhanpuolustajat r.y.:n. puheenjohtajaksi edelleen maisteri Veikko Svinhufvudin ja pääsihteeriksi maisteri Mirjam Vire-Tuomisen niin ikään edelleen. Kokous valitsi myös 40- jäsenisen keskustoimikunnan.

VÄRIKÄS KULKUE HALKI KAUPUNGIN

Nuorisofoorumin ja Suomen rauhanpuolustajat r.y:n vuosikokouksen jälkeen suoritettiin värikäs marssi halki kaupungin. Kulkueen kärjessä marssivat ruotsalaiset rauhanpuolustajat, joiden tunnuksissa vaadittiin atomiaseitten kieltämistä, aseistariisuntaa sekä kysyttiin tuleeko Hanoista Hiroshiman ja Nagasakin kohtalon kokija. Myös suomalaiset tunnukset olivat iskeviä.

AURINKOINEN PÄÄJUHLA

Pääjuhla saatiin suorittaa Samppalinnan kesäteatterissa erittäin kauniin, joskin hieman koleahkon sään vallitessa. Sen aloitti Marian VPKn soittokunta, minkä jälkeen tervehdyspuheen esitti eduskunnan toinen varapuhemies Paavo Aitio. Hän korosti suomalaisten rauhanystävien olevan solidaarisia Etelä-Vietnamin kansalliselle vapausrintamalle ja kunnioittavan sen suuria saavutuksia maansa vapauttamiseksi sekä kotimaisista että amerikkalaisista sortajista. Varapuhemies Aitio totesi USAn käyvän säälitöntä sotaa Vietnamin kansaa vastaan. Se käy sitä vastoin kansainvälisiä päätöksiä ja vastoin esittämiään ihanteita. Vietnamissa ei voi olla kysymys USA:n vapauden puolustamisesta. Vietnamissa ei voi olla kysymys USAn oman alueen puolustamisesta taikka rauhan turvaamisesta, kuten presidentti Johnson tekopyhästi on esittänyt.

Pääjuhlassa piti puheen myös Etelä-Vietnamin kansallisen vapausrintaman Moskovassa olevan edustuston vt. lähettiläs Nguen Van Dong. Hän antoi yksityiskohtaisen ja seikkaperäisen kuvan Vietnamin tilanteesta, Vietnamin sodan nykyvaiheesta sekä amerikkalaisten hyökkäyksien aikaansaannoksista. Sota on tuonut hirvittävästi kärsimyksiä vapautensa puolesta taistelevalle Vietnamin kansalle, totesi puheessaan Dong.

Anna Ellmen kuoli torstaina

Lehtemme painoon mennessä saapui Torontosta surusanoma, että hyvin tunnettu kansalaisemme Anna Ellmen kuoli pitkäaikaisen sairauden murtamana eräässä torontolaisessa sairaalassa torstaina. Suremaan jäi lähinnä miehensä Hugo Ellmen sekä yksi poika ja yksi tyttö sekä muut omaiset ja tuttavat Torontossa ja Sudburyn seudulla. Hautajaisten järjestämisestä ja muista yksityiskohdista ei ole tietoja käytettävissämme.

Maailman turuilta

HAUKKUMASANAKIRJA

Lontoo. — Lontoossa julkaistiin äskettäin sanakirja, jonka avulla turistit voivat esittää loukkauksia viidellä kielellä. Sanakirjaan on valittu ilmaisuja, joilla voidaan "haukkua tarjoilijoita, portiereja tai muita turistien kanssa tekemisiin joutuvia henkilöitä englanniksi, saksaksi, italiaksi ranskaksi tai espanjaksi.

Jos turisti osaa jotakin näistä viidestä kielestä, saa hän kirjasta sanoja eri ilmaisuja tunteenpurkauksilleen muilla kielillä.

Esimerkiksi jos ranskalainen haluaa nimittää saksalaista varastelevaksi koiraksi (chien de voleur ranskaksi), hän löytää sanakirjasta vaikkapa vastineen "elender betreuger".

Jos espanjalainen haluaa haukkua italialaista haisevaksi kulkuriksi, sanakirja tarjoaa vastaavaksi italiankieleksi ilmaisuksi sanontaa "ribbutande vagabonde puzzolette".

Esimerkiksi englantilaisille, jotka kernaasti itsekin myöntävät omaavansa heikon kielitaidon, on kirjasta paljon apua. Jos englantilainen on lomalla manner-Euroopassa ja tarjoilija kaataa hänen niskaansa lautasellisen keittoa ja taksinkuljettaja yrittää tappaa hänet ,ei lomailijalle tuottane paljonkaan tyydytystä haukkua tätä omalla kielellään. Sanakirjan avulla hän kuitenkin voi kertoa po. henkilölle tämän omalla kielellä, että tämä on esim. pitkätukkainen apina — behaarter affe, cretin a criniere, abete capelluto, animal de bellotas.

Sanakirjasta löydetään oikeat ilmaisut viidellä kielellä seuraaviin tilanteisiin:

Teatterissa istuvalle naiselle, jolla on suuri hattu päässään, voidaan sanoa tämän äidinkielellä "Olkaa hyvä ja ottakaa tuo kauheus päästänne."

Sekatavarakauppiaalta voidaan kysyä pisteliäästi: "Veloitatteko erikseen purkeissa olevasta ruosteesta?"

Ravintolan emännälle voidaan taas huomauttaa: "Tuo kärpänen näyttää erittäin hyvin keitetyltä."

Canadalaiset ihastuneita

Jyväskylä. — "En ole koskaan nähnyt Canadassa näin suuria voimisteluesityksiä", totesi liittopäivien pääjuhlan katsomossa ohjelmaa seuraava ja filmaava, 84-henkisen canadan-suomalaisten ryhmän johtaja ja sikäläisen suomalaisen urheiluliiton puheenjohtaja Ake Hunnakko joka on asunut Canadassa jo neliscnkymmentä vuotta.

Canadalainen suomalaisesta urheiluväestä koostuva turistiryhmä oli saapunut miltei kokonaisuudessaan Jyväskylään seuraamaan TUL:n naisten liittopäiviä. Joukkueeseen kuului myös 7 voimistelijaa jotka olivat mukana naisten voimisteluesityksessä. Puheenjohtaja Hunnakko piti matkaa urheilullisessa mielessä täysosumana ja sanoi sen varmasti vaikuttavan myönteisesti oman maansa voimistelun harrastuksen elvyttämiseen.

Ryhmässä olevat canadan-suomalaiset voimisteluohjaajat matkustivat liittopäivien jälkeen Kisakeskukseen, jossa he ovat 10 päivän voimisteluohjaajakursseilla.

PAPERIRAHASTOON TULI JYMYLAHJOITUS

Lehtiemme paperivaunulastin maksamisen hyväksi aloitettu lahjoituskampanja tuotti odotettuakin paremman tuloksen, kiitos siitä sadoille yksityisille ystäville ja kannattajille, sekä useille osastoille ja seuroille, jotka avokäsin riensivät sanavapautta tukemaan.

Viimeksi tähän rahastoon saapui 12 lahjoitusta, joihin on liitetty CSJ:n Timminsin osaston jymylahjoitus $1,530.94. Kaikkiaan näistä lahjoituksista kertyi nyt komea summa, $1,568.94. Suurkiitokset lahjoituksista.

Kaikkiaan tämän kampanjan aikana saatiin sanavapauden suojaamiseksi kaunis yhteissumma, $3,473.30. Sydämellinen kiitos vieläkin kaikille lahjoittajille, sillä ilman näitä lahjoituksia olisi lehtemme talousasema tällä kertaa erittäin vaikeassa tilassa.

Lahjoituksia paperilastirahaston maksamiseksi on nyt saatu seuraavasti:

Hilma ja Eino Korhonen, Kirkland Lake, Ont.	$ 5.00
Bill Kontola, South Porcupine, Ont.	1.00
Toivo Niemi, Windsor, Ont.	2.00
Ella ja Heikki Strom, Sudbury, Ont.	5.00
Vapauden ystävä, Long Lake, Ont.	10.00
Vapauden lukija, Sudbury, Ont.	2.00
Urho Saily, Cochrane, Ont.	5.00
John Hakala, Haney, B.C.	4.00
Eino Kujansivu, Port Arthur, Ont.	1.00
Vapauden ystävät, Port Arthur, Ont.	2.00
Eläkemummo, Port Arthur, Ont.	1.00
CSJ:n Timminsin osasto	1,530.94
	1,568.94
Aikaisemmin Vapaudessa julkaistu	1,851.86
	3,420.80
Liekin lahjoitukset	52.50
Yhteensä	$3,473.30

PORT ARTHURIN KUULUMISIA

Seitsemän yhdysvaltalaista kalastajaa, jotka laittomasti olivat nostaneet "speckled" ja "rainbow" troutuja, ovat saaneet haasteen ja joutuvat täällä piirioikeudessa (tumari T. A. Connorin) vastaamaan syytökseen, että kalastivat ilman lupakirjaa.

* * *

Viime tiistaina alkoi oikeuskuulustelu 5-vuotiaan lapsen Connie Schmidtin huoltoa koskevista oikeuksista.

Oikeutta tytön huoltamiseen tavoittelee kaksi perhettä, mrs. Howard Johnson ja mrs. Herbert Schmidt. Tyttö on ollut mrs. Johnsonin hoidossa heidän kotonaan neljä vuotta "sopimuksesta".

Syyskuussa v. 1965 Schmidtit ottivat lapsen hoitoonsa, mutta palauttivat Johnsonien huoltoon taaskin joulukuussa Samalla Schmidt jätti tuomari Rossille syytöksen, että Johnsonin perhe on anastanut lapsen huollon tytön vanhemmilta.

* * *

Seurapeli-ilta on Finnish haalilla 316 Bay kadulla Kaiku-kuoron järjestämänä perjantaina, kesäkuun 10 päivänä alkaen kello 7:30 illalla. Tulot käyttää kuoro uusien verhojen varaamiseksi lukutupaan. Pelaajat ja voitot tervetuloa! — ATH.

Sisältörikas ja hieno julkaisu
"UUSI NAINEN"
irtonumeroita saatavana kirjakaupastamme seuraavat:
tammi-, helmi- ja maaliskuun numerot
Irtonumeron hinta 60c
Tilatkaa ja tutustukaa "Uusi Nainen"-julkaisuun!
Vapaus Publishing Company Limited
BOX 69, SUDBURY, ONT.

CSJ:n OSASTOJEN KOKOUKSET

CSJ:n Wanupin osaston kuukausikokoukset pidetään jokaisen kuukauden viimeisenä sunnuntaina klo 1 ip. osaston haalilla. Sihteerin osoite: **Voitto Lehti, R. R. 3, Sudbury, Ont.**

CSJ:n Toronton osaston varsinainen kuukausikokous pidetään joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina klo 8 illalla Donhaalilla.

CSJ:n Sault Ste. Marien osaston sääntömääräinen kokous pidetään joka kuukauden ensimmäisenä tiistaina kello 8 illalla omalla talolla, 321 John Street.

CSJ:n Beaver Laken osaston kuukausikokous pidetään joka kuukauden toisena sunnuntaina klo 1 päivällä osaston haalilla. Kirjeenvaihtajan osoite: **N. Piispanen, R. R. 1, Worthington, Ont.**

CSJ:n Vancouverin osaston kuukausikokoukset pidetään Clinton-haalissa jokaisen kuukauden toisena sunnuntaina, klo 2 ip. Kirjeenvaihto sihteerille: Mr. Matti Mäkelä, 2605 East Pender St., Vancouver 6, B.C.

CSJ:n Port Arthurin osaston kuukausikokoukset pidetään joka kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona kello 8 illalla ja johtokunnan kokous samana iltana tuntia aikaisemmin eli kello 7 illalla. Kirjeenvaihto osoite 316 Bay St., Port Arthur, Ont.

CSJ:n Sudburyn osaston kokoukset pidetään kerran kuukaudessa johtokunnan kutsusta. Johtokunta kokoontuu useammin asiain vaatiessa puheenjohtajan kutsusta. Kirjeenvaihto sihteerille: Lyyli Pärssinen, **Box 354, Sudbury, Ont.**

Keskustelivat NATOsta. Britannian pääministeri Harold Wilson tervehtimässä Länsi-Saksan kansleri Ludwig Erhard (vasemmalla) viimeksimainitun saapuessa Lontooseen kaksipäiväiselle vierailulle, minkä yhteydessä keskusteltiin NATO-kysymyksistä.

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

MYYTÄVÄNÄ

HYVÄSSÄ KUNNOSSA OLEVA käytetty "National" kassarekisteri sekä "Double Diamond"-vahvuisia lasinruutuja, koko 23½" x 30", joista toiset ovat koristelasia. Kysykää: Vapauden konttori, 100 Elm St. W., Sudbury, Ont.

HYVÄ KIUAS-SAUNA TYÖN PUISTOSSA

Auki keskiv., lauant. ja sunnunt. kello 1 ip.—11 illalla

1742 PARIS ST. SUDBURY

MYYTÄVÄNÄ

METSÄTYÖTROKI

1962 Mercury, 5 tonnin, 10 pyörän, akseliväli 194".

Yksityiskohtaiset tiedot

Sulo Heinolta

McLEOD MOTORS & Equipment Ltd.

PUH. 673-9501

55 LARCH ST SUDBURY

(2-4-7)

KAUNIITA
KUKKIA
KUKKAKIMPPUJA
KUKKALAITTEITA

Poiketkaa hakemassa kukkakalenterinne

LOUGHEED FLOWER SERVICE

Puhelin 673-9595

22 Durham St. N.

69 Eyre St., Sprucen kulmassa

SUDBURY

BEAUMONTIN Puutarhakeskuksessa

Kaikkia pohjoista varten jalostettuja puita, pensaita, ikivihreitä, marjoja, kukantaimia, aitapensaita, Manitoban hedelmäpuita ja muita hedelmäpuita.

ERIKOISUUS

Manitoban vaahteroita 6 j. — Ainoastaan 3.25

Suosamalta, "Golden Vigoro" kelnolantaa, maanviljelyskalkkia, siemeniä, No. 1 gladioolin sipuleja.

Canada satavuotispuita — 3 KOKOA

LANTAA bush. kori 1.00
MULTAA, bush. kori .... .60

BEAUMONT'S GARDEN CENTRE

Puh. 675-6381

146 Nepahwin Ave. Sudbury

7 to 11

KANNATTAKAA LIIKKEITÄ, JOTKA ILMOITTAVAT VAPAUDESSA!

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Työn Puiston mainio sauna on avoinna keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin kello 1—11 ip.

Sudburyn os. kokous on Finnish-haalilla tiistaina kesäk. 7 pnä kello 7.30.

Torstaina, 9 pnä on Työn Puiston ravintolan siivoustalkoot. Siellä on ehkä myöskin hiukan maalaamista, joten talkooväkeä toivotaan saapuvaksi.

Työn Puistossa on johtokunnan järjestämä seurapeli-ilta torstaina 16 pnä kello 7.30. Peaajat ja lahjavoitot ovat tervetulleita.

Melody-orkesterin harjoitukset Finnish haalilla maanantaisin, kello 7.30 ill.

Vapauden johtokunnan kokous liikkeen konttorissa maanantaina, kesäkuun 6 pnä. kello 7.00 ill.

Kesävieras saatiin Jugoslaviasta asti

Torontossa ja Sudburyssa hyvin tunnettu kansalaisemme Elsa Jardas, joka miehensä Edward Jardaksen kanssa lähti noin 18 vuotta sitten Jugoslaviaan, pistäytyi torstaina toimituksessa etelän terveisiä kertomassa.

Riekassa Adrianmeren rannalla asuva Elsa Jardas on vieraillut noin puolitoista kuukautta siskonsa Lempi Jokisen ja hänen miehensä Laurin luona Torontossa. Nyt hän tuli muutamaksi päiväksi Sofia Pöntiön luo Pikku-Penage järvelle sanomaan terveisiä ja vanhoja tuttavuuksia verestämään.

Muuten on aika mennyt täällä oikein hyvin, sanoi pitkän matkan vierailija, mutta koti ikävä vaatii lähtemään pois niin pian kuin mahdollista.

FRANK R. BLOCK, R.O.

OPTOMETRISTI

Puh. konttori 674-4014 kotiin 673-0705

65 ELM STREET EAST SUDBURY, ONT.

VASTAANOTTO ESPANOLASSA Keskiv. iltap. ja torst. aamup.

Putkitus- ja lämmitys-

EXPERTIT

• ÖLJYPOLTTIMOITA •

Kustannusarviot vapaasti!

Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.

PUHELIN 674-0797

164 Elgin St. S., Sudbury

Bingotilaisuus Long Lakella 8 p.

Niin, nyt se vihdoinkin tulee meidänkin vuoromme pitää bingopaartit, jotka on siirretty monta kertaa, ja joiden suhteen kirjeenvaihtajakin teki erehdyksen.

Bingopaartit pidetään nyt keskiviikkona, kesäkuun 8 päivänä Tili ja Vick Hännisen luona, alkaen kello 7 illalla. Rajaton määrä bingon pelaajia on tervetullut. Bingovoittolahjoituksia otetaan myös kiitollisuudella vastaan.

Osastomme kassasta lähetettiin jo aikaisemmin sievoinen summa rauhanasian eteenpäin viemiseksi ja nyt koetetaan saada osa tästä summasta takaisin bingopelin avulla. Senttimme eivät siis mene hukkaan vaan oikein hyvään tarkoitukseen.

★ ★ ★

Kylmää ja koleaa on tämä kesän tulo! Muutamana päivänä oli jo vähän kesän tunnelmaa, mutta taas kääntyi tuuli pohjoiseen. Saamme siis jälleen värjöttää kylmässä.

Syksyyn taitaa siirtyä tämäkin kesä sillä nyt ollaan jo kesäkuussa! Lehti on kyllä puissa, mutta hitaasti sekin kasvaa täyteen kokoonsa. Toivotaan kuitenkin että vielä saadaan kuumuudenkin kanssa hikoilla. Kesää odotellen. Riikka.

Louise & Lornen koulukokous

Whitefish, Ont. — No 2 Louise & Lorne towshipin koulun vuosikokous pidetään lauantaina, kesäkuun 11 pnä. kouluhuoneella, alkaen kello kaksi iltapäivällä. Kaikkia koulupiirin veronmaksajia kehoitetaan saapumaan tähän kokoukseen.

—Kokoonkutsuja.

Kirkkoarpajaisista $250. sakkotuomio

Poliisituomari Anthony Falzetta langetti roomalaiskatolisen kirkon Holy Name Societyn presidentti Frank Barrylle $250 sakon, mutta sanoi samalla hänelle: "Te saatte todennäköisesti siunauksen sieltä, minne olette menossa."

Barry tunnusti syyllistyneensä arpajaisten järjestämiseen kirkon kiinnityslainan maksamiseksi.

Maakuntapoliisien kertoman mukaan näissä "arpajaisissa" myytiin kuukausittain 1,100 dollarin maksavaa lippua. Joka kuukauden aikana suoritettiin arvonta ja voittaja sai $500.

Tuon ajan arpajaisista saadusta $12,000 tulosta meni $6,000 voitoiksi ja noin $6,000 kirkon hyväksi, sanoi Ontarion maakuntapoliisi S. J. Napolitano.

Kruunun syyttäjä Burbidge sanoi, että näitä arpajaisia pidettiin paljon pienemmässä mittasuhteessa kuin pidettiin veteraanien järjestön Copper Cliffin osaston arpajaisia. Kun tällä seikalla on johtava merkitys, sanoi syyttäjä, minä vaadin vain nimellistä rangaistusta.

"Mutta sillä ei ole kuitenkaan väli kuka lakia rikkoo", hän sanoi. "Heitä on rangaistava."

Barryn täytyy kantaa asiasta peltin merkin, mutta hän voi lohduttaa siitä itseään sanomalla "että se on kirkon hyväksi".

Londonilaisyhtiölle koulun rakennusurakka

Mikäli Ontarion kunnallislautakunnan asian hyväksyy, W. A. McDougall Construction Ltd., Londonista, Ont., saa Lasalle Secondary-koulun laajennusurakan, minkä rahallinen arvo on $1,026,276.

Laajennuksen avulla, minkä pitäisi valmistua syyskuun 1 päivään mennessä, toivotaan saatavan kouluun lisäpaikat 1,120—1,510 oppilaalle.

Sanoo polttoaineen loppumisen aiheuttaneen tapaturman

Kuoleman syyn tutkijalautakunta esitti keskiviikkona ehdotuksen, että kulkulaitosministeriön toimesta ei hyväksytä lentokuntoiseksi mitään lentokonetta ellei siinä ole valaistua polttoainetason mittaria.

Kuolemansyyntutkimus suoritettiin sen johdosta kun 33 vuotias Wesley Howe, Hulda-kadulta, putosi pienine lentokoneineen kotinsa lähettyville tammikuun 30 pnä.

Kuoleman syyn tutkijalautakunta sanoo Howen syyllistyneen huolimattomuuteen sikäli, ettei hän pitänyt huolta polttoaineensa tasosta ja että hän lensi pimeässä vaikkei konetta oltu valaistu pimeässä lentoa varten.

Lautakunta sanoo koneen pudonneen polttoaineen loppumisen takia.

Onnettomuuden sattuessa Howen koneessa oli matkustajana 16-vuotias Suzanne Larocque, Blezard Valleysta. Tyttö sanoi kuulustelussa, ettei hän muista mitään sen väliltä kun hän näki Sudburyn valot ja sitten heräsi leikkauksen jälkeen sairaalassa. Tyttö menetti onnettomuuden johdosta toisen silmänsä.

Toivo Hänninen, Broder townshipista, oli yhtenä silminnäkijänä kuulustelussa. Hän sanoi koneen kiertäneen alueella niin alhaalla, että hän luuli sen milloin tahansa putoavan. Sitten kone nousi vähän ylös ennen kuin se iski sähköpylvääseen. Hänen kertomansa mukaan lentokone oli sähkölankojen alapuolella silloin kun se iski pylvääseen.

Hallitus lupaa apua sivuun heitettäville satamatyöläisille

Montreal. — Liittohallitus esitti torstaina Quebecin satamatyöläisten lakon lopettamiseksi, että muodostettaisiin erikoiskomissio tutkimaan satamatyöläisten työolosuhteita, ja että hallitus hankkii työmaan tai maksaa työttömyyskorvausta kaikille St. Lawrencen satamatyöläisille, jotka joutuvat ensi vuoden aikana työttömiksi satamatyö-joukkueiden pienentämisen johdosta.

Tämän "kaksipiippuisen" ehdotuksen esitti liittohallituksen välittäjänä toimiva tuomari Rene Lippe saadakseen sovituksi lakon mikä on sulkenut kolme satamaa ja sitonut 150 laivaa St. Lawrence joelle viimeksikuluneen 25 päivän aikana.

Montrealin satamalautakunta pyysi tiistaiseen väkivaltaisuuteen vedoten estetuomiota lakkovahdintaa vastaan, mutta tuomari Paul E. Cote sanoi, että sataman kaikille sisääntulopaikoille voidaan sijoittaa 3 lakkovahtia.

Tärkeimpänä kehitysvaiheena oli kuitenkin torstaina se kun tuomari Lippe ehdotti hetikohtaisesti muodostettavaksi erikoisen yhden miehen komission, mikä tutkisi nykyisten levottomuuksien syitä satamatyöläisten keskuudessa.

Tämän ehdotuksen periaatteellinen hyväksyminen olisi ensimmäinen askel tuntuvalle palkankorotukselle, sanoi tuomari Lippe. Hän sanoi, että komissio voisi hetikohtaisesti tutkia satamatyöläisten työjoukkueiden rakennetta sekä niiden käyttämiä työvälineitä, pitäen mielessä tuottavuuden parantamista, turvallisuusstandartteja sekä työolosuhteita ja niihin liittyviä seikkoja. Tutkimuksen alaiseksi tulisi satamatyöläisten parkkeerausasia ja muut kiistanalaiset kysymykset.

Tuomari Lippe sanoi, että mitään muutoksia työjoukkueiden koon suhteen ei tehdä ennen tammikuun 1 päivää 1967, mutta komission muut mahdolliset ehdotukset voidaan toteuttaa niin pian kuin mahdollista. Kumpikin osapuoli voisi nimittää avustajan tutkijakomissionerille.

Torstaisten neuvottelujen päätyttyä satamatyöläisten unio (ILA) lähetti pääministeri Parsonille sähkeen, missä pyydetään että unio saisi aloittaa neuvottelut välittömästi laivayhtiöiden kanssa. Tähän asti on neuvotteluja käyty union ja laivayhtiöiden yhdistyksen välillä. Satamatyöläisten unio selittää, että laivayhtiöiden yhdistyksen monen jäsenen toimipaikka on Britanniassa, ja että heihin vaikuttaa kielteisellä tavalla Britannian nykyinen merimieslakko.

Tilatkaa Vapaus!

Maailman väkiluku yli 3,2 miljardia

YK, New York. — Maailman väkiluku on yli 3,2 miljardia, ja se kasvaa yhä nopeammin, ilmenee Yhdistyneen kansakuntien ilmestyneestä tilastollisesta vuosikirjasta 1965.

Väkiluku kasvoi vuosina 1960—64 keskimäärin 1,8 prosenttia vuodessa eli kymmenesosa prosenttia enemmän kuin edellisten neljän vuoden aikana.

Kiinassa ainakin 690 miljoonaa ihmistä ja seuraavaksi eniten Intiassa (471 miljoonaa), Neuvostoliitossa (228 milj.) ja Yhdysvalloissa (192 milj.). Aasiassa oli kaikkiaan 1.783 miljoonaa asukasta, Afrikassa 303 miljoonaa, Pohjois-Amerikassa 211 miljoonaa, latinalaisessa Amerikassa 237 miljoonaa, Euroopassa 441 miljoonaa ja Oseaniassa, Australiassa ja Uudessa-Seelannissa yhteensä 17,1 miljoonaa.

Mobutu hirtätti 4 vastustajaansa yleisellä paikalla

(Jatkoa sivulta 1)

ihmiset lähtivät pois ensimmäisen teloituksen jälkeen.

Joukko korkea-arvoisia virkailijoita, mukaanlukien eversti Pierre Ingila, joka sotaoikeudessa nämä kuolemantuomiot julisti, oli teloitusta seuraamassa. Mutta kolme tuolia oli tyhjänä. Niiden uskotaan olleen varattuna niitä varten, joiden murhaamista nyt teloitettujen henkilöiden sanotaan suunnitelleen: presidentti Joseph Mobutua, pääministeri Leonard Mulamaa ja armeijan päällikkö, kenraali Louis Bobozoa varten.

Mobutu ei suostunut uskonnollisten piirien ja diplomaattikuntien johtajien armonanomusehdotukseen.

Suurin osa länsimaisista lähetystöistä oli suljettuna ja niiden henkilökuntien kaikille jäsenille oli annettu määräys pysyä telotuksen aikana pois kaduilta.

"Arpatikettien" painamisesta $400.00 sakko

Veteraanien yhdistyksen Copper Cliffin osastolle "arpajaistikettejä" valmistanut The Journal Printing-yhtiö tuomittiin $400 sakkoon arpalippujen valmistamisesta. Lakimies J. M. Labrosse esitti yhtiön puolesta syyllisyystunnustuksen.

Neekerisotilaalla ei ole hautapaikkaa Yhdysvalloissa

Wetumpka, Ala. — Mrs. Annie Mae Williams, itsekunnioitusta tunteva neekerinainen on aina käyttänyt hyväkseen kansalaisoikeuksiaan.

Kukaan ei ole sanonut tätä syyksi siihen, miksi hänen 19-vuotiasta poikaansa Jimmy L Williamsia ei saa haudata mihinkään hänen kotikaupunkinsa hautausmaahan tämän tultua tapetuksi Vietnamin sodassa. Mutta hänen menneisyytensä ei ole auttanut mrs. Williamsia katkerassa taistelussa haudan saamiseksi pojalleen.

Sen paremmin Wetumpkan yksityiseen kuin kunnalliseenkaan hautausmaahan ei haluta hänen poikansa ruumista. Yksityisen hautausmaan omistaja on sanonut, että se on vain valkoisia varten. Wetumpkan pormestari Denp Thrash sanoi kaupungin hautausmaan olevan "aivan täynnä".

Mrs. Williams ei ottanut vastaan pormestari Thrashin tarjoamaa köyhien hautaa, joka reunustaa neekereille kuuluvaa osaa Wetumpkan hautausmaalla.

"Sinne haudataan kerjäläisiä ja henkilöitä, joilla ei ole sukulaisia", hän sanoi "Me emme pyydä hyväntekeväisyyttä. Me haluamme säädyllisen hautapaikan, koska Jimmy kuoli uhratessaan itsensä maalleen."

Hänen suunnitelmansa on haudata poikansa Andersonvillen, Ga. kansalliseen hautausmaahan, mutta se on hänelle suuri pettymys.

"Tunnesyistä me haluaisimme hänet kotiin. Jokainenhan haluaisi lapsensa lähelleen."

Kolme mrs. Williamsin kuudesta lapsesta meni viime syksynä Wetumpkan valkoihoisten kouluun

Kun se tapahtui, menetti mrs. Williams työpaikkansa, mutta hän oli sen tään onnellisessa asemassa. Kaksi muuta neekeriperhettä, joiden lapset menivät valkoihoisten kouluun, menetti kotinsa tulipalossa.

USAn oikeuslaitos on luvannut tutkia mrs. Williamsin kykenemättömyyttä hankkia pojalleen hautapaikka.

KODIN PIIRISTÄ

TOIMITTANUT EEVA

Polkupyörä yli 100-vuotias

Potkupyörän keksimisestä on kulunut yli 150 vuotta. Polkimilla varustetulla kaksipyöräisellä on taas liikuttu 100 vuotta. Kuten monien keksintöjen kohdalla on polkupyörä kehittynyt nykyiseen muotoonsa parannus parannukselta useiden kehitysvaiheiden kautta. Alkuaikojen kömpelöistä erikoisuuksista kehittyi käytönnöllinen kulkuväline, joka levisi koko maailmaan.

Kovasti täytyi potkia saksalaisen vapaaherran Karl Ludwig von Drais'in puupyöräisellä laitteella. Hän rakensi ensimmäisen ohjattavan potkupyörän v. 1817. Tekijänsä mukaan sitä nimitettiin draisiiniksi. Jo tätä ennen ranskalainen de Sevrac oli koonut merkillisiä urheiluvälineitä, ilman ohjauslaitteita suoraan kulkevia potkupyöriä. Niistä ajoista pyörähti kaksipyöräisten kehitys vauhtiin.

Muoto parani istuin pehmustettiin ja ohjauslaitetta ajateltiin. pyörien napoihin tehtiin suoraan kiinnitettävät teräspuolat ja paino keveni samalla. Teräs yleistyi laitteen rakennusaineena. Ensimmäiset kumirenkaat olivat "täyttä tavaraa", umpirenkaita. Edelleen kokeiltiin kuulalaakereita.

Sitten tapahtui jälleen käänteentekevää. V. 1853 saksalainen Moritz Fisher valmisti etupyörään polkimet, tosin muualta saatujen herätteiden mukaisesti. Ranskalainen Michaux esitteli mallin v. 1867 Pariisin maailmannäyttelyssä. Nyt voitiin puhua jo oikeasta polkupyörästä ja ajonopeudet kasvoivat. Samoin kävi etupyörän. Sen piti olla vauhdin vuoksi yhä suurempi. Konstruktiolla ajaminen vaati yhä enemmän taituruutta. Tämän kehitysvaiheen pyörät levisivät kuitenkin eri puolille maailmaa, myös Pohjoismaihin ja Suomen kamaralle. Englantilaiset aloittivat korkeapyöräisten teollisen valmistuksen.

NYKYAIKAINEN PYÖRÄ HAHMOTTUU

Noin 25 vuotta myöhemmin englantilainen Lawson teki pyörän, jossa etu- ja takapyörien välinen suuruusero oli pieni ja jossa oli ketjuvälitys, polkimet samalla etupyörästä erillään. Niitä alettiin käyttää yhä enemmän hyötyajoon eikä vain rohkeisiin urheilutarkoituksiin. Englantilainen eläinlääkäri täydensi kehittyvää laitetta ilmarenkailla v. 1888. Myöhemmän parantelun huomattavia saavutuksia on ollut ns. vapaanavan keksiminen.

Tänään valmistetaan useita käyttötarkoituksen mukaisia pyörämalleja, eniten kuitenkin tavallisia käyttöpyöriä. Kehityskin kulkee eteenpäin, vaikka se jo näytti pitkäksi aikaa pysähtyneen. Erityisesti kahdella taholla on suunniteltu ja toteutettu uudistuksia nykyaikaisen pyörän rakenteessa. Toiset ovat kotoisin Englannista ja toiset — tosiaankin — Suomesta.

★ ★ ★ ★ ★ ★

Kävelemään ja pyöräilemään

Nykyajan ihminen ihastelee motoroituvaa yhteiskuntaamme. Pääsemme autoilla ja muilla kulkuneuvoilla helposti ja nopeasti paikasta toiseen. Niinpä aivan lyhyilläkin matkoilla turvaudumme kulkuneuvoon. Työajan jälkeen "rentoudutaan televisio-ohjelman" parissa. Näin ei meillä jää aikaa luonnolliseen liikuntaan. Ihmisruumis on siksi ihmeellinen koneisto, että pysyäkseen hyvässä kunnossa se tarvitsee harjoitusta. Nopea rappeutuminen on edessä. Liikalihavuus, sydänsairaudet ja monet muut taudit ovat heti iskemässä kyntensä meihin. Pitääksemme nuo loitolla ja ruumiimme kunnossa on meidän jatkuvasti ulkoiltava ja rasitettava kohtuullisesti sydäntämme ja hengityselimiämme.

Ilahduttavan moni on liikunnan tarpeellisuuden tajunnut, mutta vielä on liikaa motorisoidun yhteiskunnan "ihannetilasta" nauttivia. Monelta meni talvi hiihtelyn merkeissä, mutta hyvienkin kelien ollessa hiihto unohdettiin. Välikautta ei kuitenkaan ole syytä pitää, sillä silloin unohtuu helposti tarve lähteä lenkille.

Pyöräily on hyvää urheilua, jossa kaikki jäsenet joutuvat työskentelemään. Ei myöskään sovi unohtaa kävelyä, se sopii kaiken ikäisille ja sen harjoittaja voi itse määrätä tahdin, joka on hänelle sopivin.

★ ★ ★ ★ ★ ★

Virkeyttä viilistä

Viili ja sen valmistus on ollut Suomessa tunnettu jo vanhoista ajoista alkaen. Maidon säilyttäminen tuoreena lämpimänä kesäaikana oli vaikeaa, mutta jos sen hapatti piimän siemenellä, sai siitä maukkaan ja paremmin säilyvän viilin. Nykyisinkin viili on varsin suosittu kesäruoka sekä maalla että liikekeskuksissa, mutta mikä estää nauttimasta sitä ympäri vuoden.

Viilin hyvä maku perustuu oikean piimänsiemenen ja ehdottomasti tuoreen maidon käyttöön sekä hyviin ulkonaisiin piimitysolosuhteisiin.

Viilin sisältämät ravintoaineet ovat samat kuin maidon, mistä se on valmistettu. Viili on siis varsin ravitseva ruoka, ja koska se säilyy tuoreena paremmin kuin maito ja edistää vatsan toimintaa, sopii se useimmille henkilöille.

Viili on maukasta tarjottavaa sellaisenaan esim. voileivän kanssa. Sokeri, kaneli ja inkivääri ovat tavallisia viilin lisäkkeitä. Kidesokerin asemesta voidaan vaihteeksi tarjota viilin kanssa fariinisokeria. Talkkunajauhot viilin kera on vanha hämäläisten herkku ja siellä se on levinnyt laajalle. Rusinat, tuoreet tai pakastetut marjat, hillot, soseet ja pienet hedelmälohkot lisäävät viilin raikkautta sekä sen vitamiini- ja rautapitoisuutta. Riisi- ja maissimuroilla saadaan myös vaihtelua viilin tarjoamiseen. Viilin voi myös vatkata viilipiimäksi ja tarjota juomana edellä mainittujen lisäkkeiden kanssa tai sitä voidaan käyttää salaattien kastikkeena. Viili tarjotaan mielellään kylmänä, jolloin se on herkullisimmillaan.

Viili sopii aamupalaksi, aamiaisruoaksi sekä välipalaksi ja se voidaan tarjota myös päivällisen jälkiruokana, sopivien lisäkkeiden kera. Viili on taloudellinen ja maukas ruoka, jonka tarjoaminen on yksinkertaista suoden kuitenkin riittävästi vaihtelun mahdollisuuksia.

TILATKAA VAPAUS!

IKKUNOITA, OVIA, 'PICNIC'-PÖYTIÄ

Uutuus "COMBINATION" puisia ulko-ovia — iso luisuva ikkuna, kärpäsverkko pysyväisesti ovessa — ei tarvitse vaihdella. Varastossa tavallisia puisia nostoikkunoita — halvin ja edullisin pohjoisalueille. KEHYKSETTÖMIÄ IKKUNOITA — varustettu vahvoilla sivuttain liukuvilla ruuduilla, lännen seetristä raamit — kootaan liiman kanssa. Varastossa vahvoja "PICNIC"-PÖYTIÄ.

VALMISTAMME IKKUNAN JA OVEN RAAMEJA

SUDBURY PLANING MILL

19 Gino St. Copper kadun alkupäästä ylös. Puh. 675-6771

Jackson & Barnard

HAUTAUSTOIMISTO

Palvellut Sudburyn yhdyskuntaa yli neljäkymmentä vuotta edistyneellä tavalla, jonka vuoksi voimme tarjota hienoimmat mukavuudet: kappelin, joka on kuin kirkko, urkurin ja kykenevän henkilökunnan ilman lisämaksua.

VAPAATA PARKKEERAUSTILAA TONTILLAMME

233 Larch St. Sudbury

KYSYKÄÄ 'PAKETOIDUISTA' VAKUUTUKSISTA säästätte vakuutusmaksuissa

LAINE AGENCIES

VAKUUTUS- JA KIINTEISTÖTOIMISTO

OLIVER R. LAINE Kotiin 674-4167 — PENTTI PENTTILÄ Kotiin 675-2941

Konttori 675-6427

125 Durham St. S. yläkerta — Sudbury, Ontario

TAIMIA

Suurin taimien valikoima koko pohjois-Ontariossa.

Jalostettu pohjoista varten

Auki klo 7 ap —10 ill.

TEMELINI'S

Puh. 566-3381

911 LaSalle Blvd. Sudbury

(31-2-4-7)

Delongchamp CARTAGE CO. LTD.

20 Lorne St. Puh. 675-5611

LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA . . . TALOUSTARPEITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN

NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

PITTSBURGHin SUUREN SUURI MAALIMYYNTI

Rahaa säästäviä kuponkeja liikkeestämme, joilla saatte Pittsburghin laatu-ulkomaalia seuraavasti:

Alennus gal. $2.75 ja kv. 75c

TARJOUS LOPPUU KESÄKUUN 20 PÄIVÄNÄ

WAHNAPITAE LUMBER

PUH. 694-4728 — WAHNAPITAE, ONT.

Omnibus-kirjojen kolme suurteosta

MAUPASSANTIN PARHAAT

306 SIVUA - HINTA SID. $4.50

Maupassantin parhaat sisältää kaksikymmentäkaksi novellia, jotka kuuluvat mestarin parhaimmistoon: Huviretki, ystävykset, seikkailu Pariisissa, pelkuri, neiti Fifi, Marroca, hullu, palvelustytön tarina, merkki, pierrot, kevät, rouva Parise, Rosalie Prudent, tuosikamainen Marin, Martinin tyttö, anteeksianto, Simonin isä, ovi, kunniamerkki, vuokraemäntä, Andren vaiva, halko, sijainen; kärpänen, rouva Hussonin ruusupoika, isä Amable, satama ja sateenvarjo.

KAIKKIEN AIKOJEN RAKKAUS

322 SIVUA - HINTA SID. $4.50

on perin epäsovinnainen rakkauskertomusten valikoima. Sen kirjoittajat ovat tutkineet rakkauden arvoitusta eri aikoina ja erilaisissa elämänympäristöissä. Kirjoittajien joukossa on sellaisia rakkauden mestarikuvaajia kuin Guy de Maupassant, Colette, Anton Tsehov, D. H. Lawrence, Thomas Mann, Wolfgang Borchert, Halldor Laxnes ja Mika Waltari. Tässä valikoimassa avautuu vivahteikkaita näkymiä rakkauden aina uuteen ja elävään maailmaan.

Tilatkaa osoitteella:

Vapaus Publishing Co. Limited

100 Elm St. West - P. O. Box 69, Sudbury, Ont.